

Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

**Πρακτικές οδηγίες για την απογραφή
έναρξης των νέων Δήμων**

***ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.)***

Πράξη 296520: «Ανάπτυξη και λειτουργία βάσης οικονομικών δεδομένων των ΟΤΑ, υποστήριξη προσαρμογής οικονομικών υπηρεσιών, προεργασία για την κατάρτιση προσχεδίων Π.Δ. και Υ.Α. στο πρόγραμμα Καλλικράτης»

Υποέργο 3: «Προετοιμασία θεσμικού πλαισίου για τα οικονομικά και τον προγραμματισμό»

Ενέργεια: «Καθορισμός της διαδικασίας, του τρόπου και της αποτύπωσης της απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων»

Δικαιούχος: Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ	6
1.1. Γενικά.....	6
1.2. Επιτροπή απογραφής.....	6
1.3. Ενέργειες πριν από την έναρξη της απογραφής (προετοιμασία).....	7
α) Οι υπεύθυνοι της απογραφής	7
β) Καθορισμός χώρων και υπεύθυνων κάθε χώρου	8
γ) Χρόνος έναρξης και λήξης της απογραφής	8
δ) Καθορισμός μελών απογραφικών συνεργείων	9
ε) Ενημέρωση και εκπαίδευση στελεχών	9
στ) Εννοιολογική σημασία των παγίων περιουσιακών στοιχείων.....	9
ζ) Πρακτική εφαρμογή – αναγνώριση χώρων	10
η) Εξοπλισμός απογραφής – έντυπα.....	10
1.4. Ενέργειες κατά την διάρκεια της απογραφής.....	11
α) Τρόπος διενέργειας της φυσικής απογραφής	11
β) Απογραφή ακινήτων	11
γ) Απογραφή κοινοφελών ή κοινόχρηστων παγίων - έργων.....	12
δ) Πρακτικές οδηγίες προς τα μέλη των απογραφικών συνεργείων.....	12
1.5. Ενέργειες μετά την ολοκλήρωση της φυσικής απογραφής.....	13
1.6. Υποδείγματα	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ	19
2.1. Απογραφή και αποτίμηση ακινήτων	19
2.2. Απογραφή - αποτίμηση κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων.....	27
2.3. Απογραφή και αποτίμηση λοιπών περιουσιακών στοιχείων	35

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013», η Ε.Ε.Τ.Α.Α. ανέλαβε την υλοποίηση της πράξης «*Ανάπτυξη και λειτουργία βάσης οικονομικών δεδομένων των ΟΤΑ, υποστήριξη προσαρμογής οικονομικών υπηρεσιών, προεργασία για την κατάρτιση προσχεδίων Π.Δ. και Υ.Α. στο πρόγραμμα Καλλικράτης*».

Το τρίτο υποέργο της πράξης αναφέρεται στην «*Προετοιμασία του θεσμικού πλαισίου για τα οικονομικά και τον προγραμματισμό*» και αφορά στην προεργασία για την κατάρτιση των κανονιστικών πράξεων (προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις) που προβλέπονται στο Ν. 3852/10. Μία από τις ενέργειες που περιλαμβάνονται στο υποέργο, αφορά στις δύο αποφάσεις του Υπουργού ΕΣ.Α.Η.Δ. για τον καθορισμό της διαδικασίας, του τρόπου και της αποτύπωσης της απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

Στο άρθρο 266 του ν. 3852/2010 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 10, ορίζεται ότι: Στους δήμους, από την ισχύ του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 315/1999 «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Συνεπώς από 01/01/2011, οι 325 Δήμοι που συστάθηκαν με το νόμο 3852/2010, είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόσουν το διπλογραφικό σύστημα γενικής και αναλυτικής λογιστικής - κοστολόγησης.

Επίσης στο άρθρο 267, παράγραφος 7 του νόμου ορίζεται ότι: «Μέχρι την 28.2.2011 ολοκληρώνεται η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Δήμων, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού ΕΣ.Α.Η.Δ.».

Στη συνέχεια δημοσιεύτηκε η Υ.Α. με Α.Π. 74445 / 27-12-2010 «Καθορισμός της διαδικασίας, του τρόπου και της αποτύπωσης της απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων των δήμων που συνιστώνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄)».

Στο πλαίσιο αυτό εκπονήθηκε οδηγός που εξειδικεύει την Υπουργική Απόφαση για την απογραφή έναρξης που πρέπει να διενεργήσουν οι νέοι Δήμοι και έχει ως αντικείμενο την κωδικοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για την διενέργεια της απογραφής έναρξης, την παροχή οδηγιών σε επί μέρους θέματα και γενικά την υποστήριξη των Οικονομικών Υπηρεσιών των νέων Δήμων για να φέρουν σε πέρας το έργο αυτό μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες (28/02/2011).

Κρίθηκε σκόπιμο, με βάση την εμπειρία των απογραφών έναρξης της πρώτης περιόδου εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (2001 – 2004), να ετοιμαστούν συμπληρωματικές οδηγίες για την απογραφή έναρξης, οι οποίες επικεντρώνονται σε πρακτικά θέματα που αντιμετωπίστηκαν στο παρελθόν. Θα βοηθήσουν σημαντικά τους Δήμους που εφαρμόζουν για πρώτη φορά το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, ή περιλαμβάνουν δημοτικές ενότητες που δεν είχαν και αυτές εφαρμόσει το Κ.Λ.Σ.

Στην προετοιμασία του τεύχους συμμετείχαν οι Αγγελική Σκορδίλη και Αθανασία Μπάκα στελέχη της εταιρείας, καθώς και ο Τάσος Σαπουνάκης, οικονομολόγος, επιστημονικός συνεργάτης της εταιρείας.

Γιάννης Γούπιος,

Διευθυντής Οικονομικών και Ανάπτυξης Ε.Ε.Τ.Α.Α.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

1.1. Γενικά

Με δεδομένη τη σπουδαιότητα και τη σημασία του έργου αυτού, προκύπτει σαφώς ότι ο τρόπος οργάνωσης της απογραφής βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση, τόσο με το μέγεθος, όσο και με το επίπεδο οργάνωσης κάθε Δήμου.

Για το λόγο αυτό είναι σαφές ότι οι αναλυτικές οδηγίες οργάνωσης της απογραφής, που ακολουθούν στη συνέχεια είναι ενδεικτικές και θα χρειαστεί ενδεχομένως να δεχθούν τροποποιήσεις, ούτως ώστε να καταστούν πιο λειτουργικές και αποδοτικές για κάθε Δήμο.

Η απογραφή επιβάλλεται να επαναλαμβάνεται στο τέλος κάθε χρήσης προς επιβεβαίωση των οικονομικών δεδομένων, που προκύπτουν από τα βιβλία (διπλογραφική μέθοδος). Η εμπειρία της πρώτης απογραφής θα βοηθήσει στην οργάνωση και τη διενέργεια σωστών απογραφών στο μέλλον, ιδιαίτερα για τους νέους Δήμους που προέρχονται από συνένωση ή δεν έχουν εφαρμόσει μέχρι σήμερα το Κ.Λ.Σ.

1.2. Επιτροπή απογραφής

Η Επιτροπή Απογραφής αποτελείται από¹:

α) **Τρεις δημοτικούς συμβούλους** με τους αναπληρωτές τους, από τους οποίους οι δύο προέρχονται από την παράταξη της πλειοψηφίας και ο τρίτος από την παράταξη της μείζονος μειοψηφίας, από την οποία και προτείνεται. Αν δεν προταθεί σύμβουλος από τη μείζονα μειοψηφία, προτείνεται από τις λοιπές παρατάξεις της μειοψηφίας κατά τη σειρά ανακήρυξής τους. Σε περίπτωση που καμία παράταξη της μειοψηφίας δεν προτείνει σύμβουλο, τότε και ο τρίτος σύμβουλος προέρχεται από την παράταξη της πλειοψηφίας.

β) **Ένα νομικό σύμβουλο** του Δήμου, εφόσον υπάρχει.

γ) **Ένα υπάλληλο** που εκτελούσε καθήκοντα **προϊσταμένου** της **οικονομικής υπηρεσίας** του Δήμου στις 31-12-2010. Σε περίπτωση συνένωσης, οι αντίστοιχοι υπάλληλοι για κάθε ένα συνενωθέντα ΟΤΑ.

δ) **Έναν υπάλληλο** κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κλάδου οικονομικού - λογιστικού και ελλείψει αυτού, υπάλληλο ανεξαρτήτως κατηγορίας και κλάδου της οικονομικής υπηρεσίας του Δήμου που έχει αναλάβει την εφαρμογή του Κ.Λ.Σ. (ουσιαστικά τον λογιστή ή έναν από τους λογιστές των πρώην δήμων).

ε) Τους υπαλλήλους που εκτελούσαν χρέη **ταμία** την 31-12-2010.

στ) Τον **προϊστάμενο** της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, ή σε κάθε περίπτωση ένα μηχανικό του Δήμου.

Πρόεδρος της Επιτροπής Απογραφής ορίζεται ένας από τους δημοτικούς συμβούλους της πλειοψηφίας.

---

¹ Οι οδηγίες αυτές απευθύνονται κύρια στους νέους Δήμους που προέρχονται από συνένωση ή δεν έχουν εφαρμόσει μέχρι σήμερα το Κ.Λ.Σ. Υπάρχουν και οι Δήμοι των οποίων ορισμένες δημοτικές ενότητες δεν είχαν εφαρμόσει το Κ.Λ.Σ., οπότε και αυτοί θα βοηθηθούν από το τεύχος αυτό.

Η μέχρι σήμερα πρακτική έχει καταδείξει ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων, η Επιτροπή Απογραφής δεν έχει τη δυνατότητα να εμπλακεί άμεσα με τη διεξαγωγή της, τόσο με την επί τόπου παρουσία των μελών της στα μέρη διεξαγωγής της, όσο και στη λεπτομερή οργάνωση των απαραίτητων εργασιών.

Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής, δύναται με απόφαση του Δημάρχου να συγκροτηθούν **ομάδες απογραφής** ανάλογα με τα αντικείμενα απογραφής (π.χ. αστικά ή αγροτικά ακίνητα, κοινόχρηστα, κτιριακές υποδομές, μηχανολογικός εξοπλισμός, αναλώσιμα, καύσιμα κλπ.) ή και κατά δημοτική ή τοπική κοινότητα.

Έτσι κύριο έργο των μελών της Επιτροπής θα είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος των εργασιών, διενεργώντας όπου κρίνεται αναγκαίο δειγματοληπτικούς ελέγχους της φυσικής απογραφής σε επιλεγμένους χώρους, ενώ θα έχει πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία, στα οποία θα στηριχθεί η απογραφή (συμβόλαια ακινήτων, βεβαιώσεις κτηματολογίου, υποθηκοφυλακείου, φάκελοι έργων κλπ.).

1.3. Ενέργειες πριν από την έναρξη της απογραφής (προετοιμασία)

α) Οι υπεύθυνοι της απογραφής

Ως υπεύθυνοι διενέργειας της απογραφής, προτείνονται από την Επιτροπή τα μέλη της, τα οποία κατά προτίμηση θα είναι και στελέχη των υπηρεσιών του νέου Δήμου.

Έργο τους είναι η **οργάνωση** και **συντονισμός** των ενεργειών προετοιμασίας και διενέργειας, τόσο της φυσικής απογραφής των παγίων του Δήμου, που θα γίνει από ειδικά απογραφικά συνεργεία (ομάδες απογραφής) όσο και της απογραφής των υπολοίπων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. άυλα περιουσιακά στοιχεία, απαιτήσεις, υποχρεώσεις, κλπ.). Έργο τους επίσης θα είναι η επεξεργασία των στοιχείων της απογραφής μέχρι την τελική έγκρισή της από το Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και η εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού που με οποιονδήποτε τρόπο θα λάβει μέρος στην απογραφή. Βασική τους μέριμνα θα πρέπει να είναι επίσης η άμεση και συνεχής ενημέρωση της Επιτροπής Απογραφής.

Είναι ευνόητο ότι θα πρέπει να προηγηθεί μία **συνοπτική έκθεση και καταγραφή** της υπάρχουσας κατάστασης σχετικά με τους υπάρχοντες χώρους που θα πρέπει να απογραφούν (π.χ. πλήθος κτιρίων και λοιπών ακινήτων, διασπορά τους, κ.λπ.), τον όγκο των προς απογραφή στοιχείων, το διαθέσιμο προσωπικό και χρόνο, όσον αφορά την φυσική απογραφή των παγίων και των αποθεμάτων του Δήμου και τον εντοπισμό όλων των αρμοδίων υπαλλήλων που θα πρέπει να δώσουν τις πληροφορίες για τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. άυλα περιουσιακά στοιχεία, απαιτήσεις, υποχρεώσεις, κλπ.). **Οι Δήμοι με πολλές δημοτικές ενότητες είναι ευνόητο ότι θα έχουν να διεκπεραιώσουν ένα μεγάλο όγκο εργασιών.**

Η **καταγραφή των φυσικών χώρων** προς απογραφή θα γίνει με τη συνεργασία όλων των υπεύθυνων των υπηρεσιών, οι οποίοι θα πρέπει να δώσουν τα απαραίτητα στοιχεία στους υπεύθυνους της απογραφής και στην ομάδα που θα τους στηρίζει.

Σ' αυτούς θα αναφέρονται οι υπεύθυνοι των χώρων απογραφής και τα μέλη των απογραφικών συνεργείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των υπηρεσιών που θα επωμισθούν τον εντοπισμό και την καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων, πλην των παγίων και των αποθεμάτων. Συνεπώς, η διοίκηση του Δήμου θα πρέπει να εξασφαλίσει την **τεχνική υποστήριξη με κατάλληλα στελέχη** που έχουν την σχετική γνώση και εμπειρία σε αντίστοιχα αντικείμενα.

β) Καθορισμός χώρων και υπεύθυνων κάθε χώρου

Από τα πλέον κρίσιμα σημεία για την επιτυχία της απογραφής είναι ο εντοπισμός και ο καθορισμός όλων των χώρων, στους οποίους βρίσκονται πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποθέματα. Για το λόγο αυτό πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία σε όσα αναφέρονται παραπάνω για τη συνεργασία των αρμοδίων υπαλλήλων του Δήμου. Παράλληλα με τον ορισμό των χώρων, πρέπει να καθορίζονται και οι αντίστοιχοι **υπεύθυνοι των χώρων** αυτών, οι οποίοι θα φροντίζουν για την προετοιμασία του χώρου, ώστε η απογραφή να ολοκληρωθεί στο συντομότερο δυνατό διάστημα και τα αποτελέσματά της να είναι σωστά.

Συγκεκριμένα πριν από την έναρξη της απογραφής, θα πρέπει να επιθεωρήσουν το χώρο ευθύνης τους και να εντοπίσουν όλα τα άχρηστα και ακατάλληλα υλικά, τα οποία θα πρέπει να απομακρύνουν με την νόμιμη διαδικασία (πρωτόκολλα καταστροφής κ.λπ.) ή να τα διαχωρίσουν από τα υπόλοιπα με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η διάκρισή τους.

Οι βασικοί **κίνδυνοι** που ελλοχεύουν κατά την διαδικασία της απογραφής ενός χώρου είναι:

α) Να υπάρχουν αποθηκευτικοί ή βοηθητικοί χώροι τους οποίους να αγνοούν οι ομάδες απογραφής.

β) Εφόσον μεταξύ των φάσεων της απογραφής μεσολαβεί νεκρός χρόνος τότε ενδέχεται είτε να αγοραστούν περιουσιακά στοιχεία και να μην απογραφούν είτε να μετακινηθούν ή απομακρυνθούν – καταστραφούν περιουσιακά στοιχεία, χωρίς να ενημερωθούν τα απογραφικά συνεργεία για τις απαραίτητες διορθώσεις.

Για την αποφυγή αυτών των κινδύνων, σημαντικό ρόλο παίζει ο υπεύθυνος χώρου, ο οποίος καθ' όλη την διάρκεια της απογραφής, παρακολουθεί και ελέγχει όλο το χώρο ευθύνης του και ενημερώνει τον υπεύθυνο απογραφής για οποιαδήποτε μεταβολή συντελείται.

γ) Χρόνος έναρξης και λήξης της απογραφής

Η απογραφή κανονικά διενεργείται στο τέλος του έτους και σε χρόνο που οι υπηρεσίες / εγκαταστάσεις δεν λειτουργούν.

Για καθαρά πρακτικούς λόγους που πηγάζουν κυρίως από τον όγκο των απογραφομένων στοιχείων, από το γεγονός ότι η απογραφή διενεργείται για πρώτη φορά, αλλά και από την σχετική απειρία του προσωπικού, είναι ενδεχόμενο η διεξαγωγή της απογραφής, να χρειαστεί να γίνει με τους αντίστοιχους χώρους σε λειτουργία. Για το λόγο αυτό πρέπει, με ευθύνη των υπευθύνων των χώρων να εντοπίζονται όλες οι μεταβολές (μετακινήσεις παγίων, αγορές, καταστροφές, κλπ.).

Η έναρξη της απογραφής πρέπει να είναι ενιαία για όλα τα συνεργεία (ομάδες απογραφής).

Το χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει η απογραφή πρέπει να είναι το ελάχιστο απαραίτητο και προσδιορίζεται από μια σειρά παράγοντες, όπως είναι το πλήθος των κτιρίων και η διασπορά τους, ο όγκος των προς απογραφή στοιχείων, το διαθέσιμο προσωπικό, ο διαθέσιμος χρόνος κ.α.

Βέβαια οι πληροφορίες αυτές, καθώς και πολλές άλλες που θα βοηθήσουν στην επιτυχή υλοποίηση του όλου έργου, παρέχονται από τη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης που αναφέρεται πιο πάνω.

δ) Καθορισμός μελών απογραφικών συνεργείων

Τα συνεργεία απογραφής πρέπει να είναι **τριμελή**. Ο πρώτος γράφει και επικολλά τις ετικέτες, ο δεύτερος συμπληρώνει τα απογραφικά δελτία και ο τρίτος επιβλέπει και εντοπίζει τυχόν παραλείψεις. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης τριμελών συνεργείων, αυτά θα πρέπει να είναι τουλάχιστον διμελή. **Δεν νοείται συνεργείο απογραφής από ένα άτομο.**

Οι υπεύθυνοι της απογραφής επιβλέπουν τις ομάδες ατόμων που αποτελούν το κάθε συνεργείο και καθορίζουν τους χώρους τους οποίους θα απογράψουν.

Προς αποφυγή παρανοήσεων καλό είναι να δοθεί στα συνεργεία απογραφής το πρόγραμμα που περιγράφεται παρακάτω, πριν από την εκπαίδευσή τους, ώστε να έχουν το χρόνο να επισκεφθούν και να κάνουν αναγνώριση των χώρων και να έχουν μια διαμορφωμένη άποψη κατά την διάρκεια της εκπαίδευσης.

Στα άτομα που θα στελεχώνουν τα απογραφικά συνεργεία κρίνεται σκόπιμο να περιλαμβάνονται και οι υπάλληλοι εκείνων των υπηρεσιών που με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους θα βοηθήσουν στην απογραφή (π.χ. τεχνική υπηρεσία, συνεργείο αυτοκινήτων, υπηρεσία καθαριότητας, κλπ.).

ε) Ενημέρωση και εκπαίδευση στελεχών

Η ενημέρωση της Επιτροπής θα οργανωθεί από τον Πρόεδρο και θα αφορά τόσο στον τρόπο εργασίας της όσο και στη μέθοδο της απογραφής. Θα ήταν σκόπιμο τα μέλη της επιτροπής να μπορούν να παρευρεθούν κατά την εκπαίδευση των απογραφέων.

Η εκπαίδευση πρέπει να γίνει μερικές ημέρες πριν από την έναρξη της απογραφής.

Στα απογραφικά συνεργεία θα πρέπει να δοθούν γραπτές οδηγίες, στις οποίες θα περιλαμβάνονται:

- Εννοιολογικό προσδιορισμό των στοιχείων της απογραφής (βλέπε παρακάτω)
- Πρακτικές οδηγίες προς τα μέλη των ομάδων (βλέπε παρακάτω)
- Απογραφικά έντυπα με οδηγίες για την συμπλήρωσή τους (βλέπε υποδείγματα)

στ) Εννοιολογική σημασία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Όσοι θα εμπλακούν στις διαδικασίες απογραφής των πάγιων περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να κατανοήσουν τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά. Τα μέλη της Επιτροπής Απογραφής και των ομάδων απογραφής (συνεργεία), κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, πρέπει να ενημερωθούν από το λογιστή/ές του Δήμου για το περιεχόμενο κάθε κατηγορίας παγίων και τις προδιαγραφές που τηρούνται κατά την απογραφή τους.

Εγκαταστάσεις κτιρίων: Με τον όρο εγκαταστάσεις κτιρίων εννοούμε όλες τις εγκαταστάσεις (ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, κλιματιστικές κλπ.), οι οποίες είναι ενσωματωμένες στα κτίρια και οι οποίες δεν είναι δυνατόν να αποκολληθούν χωρίς να υποστούν βλάβες.

Στα ακίνητα τρίτων (ενοικιαζόμενα) θα απογραφούν οι σημαντικής αξίας μετατροπές και βελτιώσεις που έχουν γίνει σε αυτά με δαπάνες του Δήμου.

Μηχανήματα - τεχνικές εγκαταστάσεις - λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός: Περιλαμβάνονται κάθε είδους μηχανήματα ή μηχανολογικές κατασκευές (μόνιμες και

κινητές) και οι κάθε είδους εγκαταστάσεις και τεχνολογικές διευθετήσεις που γίνονται για τη λειτουργία των μηχανημάτων αυτών.

Εργαλεία: Περιλαμβάνονται τα μηχανολογικά και άλλης φύσεως αντικείμενα, που χρησιμοποιούνται με το χέρι και έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα χρόνο.

Μεταφορικά μέσα: Στην έννοια των μεταφορικών μέσων περιλαμβάνονται και τα μέσα εσωτερικής μεταφοράς (ανυψωτικά μηχανήματα κ.λπ.)

Έπιπλα: Απογράφονται τα κινητά έπιπλα, καθώς και εκείνα που είναι εγκατεστημένα, αλλά είναι δυνατό να αποχωριστούν εύκολα χωρίς βλάβη.

Σκεύη: Απογράφονται τα διάφορα είδη εστίασεως που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναγκών του Δήμου (ψύκτες νερού, ψυγεία, ηλεκτρικοί φούρνοι κ.α.).

Μηχανές γραφείου: Απογράφονται οι κάθε είδους μηχανές γραφείων (π.χ. λογιστικές, αριθμομηχανές, γραφομηχανές).

Ηλεκτρονικοί υπολογιστές: Απογράφονται τα κάθε είδους ηλεκτρονικά και υπολογιστικά μηχανήματα που εξυπηρετούν τις ανάγκες του Δήμου.

Επιστημονικά όργανα: Περιλαμβάνονται τα φορητά μέσα με τα οποία γίνονται αναλύσεις, μετρήσεις (π.χ. Δημοτικά Ιατρεία).

Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών: Απογράφονται τα κάθε είδους φορητά ή εγκατεστημένα μέσα τηλεπικοινωνιών (τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, φαξ κ.α.).

Έργα τέχνης, κειμήλια και λοιπά είδη: Απογράφονται τα έργα τέχνης και λοιπά είδη, όπως ζωγραφικοί πίνακες, ιστορικά έγγραφα ή άλλα αντικείμενα μεγάλης ιστορικής αξίας (κειμήλια), τα οποία σημειώνεται ότι δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

ζ) Πρακτική εφαρμογή – αναγνώριση χώρων

Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και πριν την έναρξη της απογραφής, είναι χρήσιμο να γίνει **εξάσκηση**, όπου τα συνεργεία θα απογράψουν έναν από τους χώρους ευθύνης τους.

Τόσο κατά τη διάρκεια αυτής της πρακτικής, όσο και μετά το πέρας, ο υπεύθυνος της απογραφής θα υποδεικνύει στην πράξη τυχόν λάθη παραλείψεις, αλλά και θα απαλλάσσεται σε τυχόν απορίες των απογραφών.

Η **αναγνώριση** των χώρων που θα απογράψουν τα συνεργεία είναι πρωταρχικής σημασίας. Αυτό πρέπει να γίνει πριν από την εκπαίδευση, γιατί έτσι θα κατανοήσουν καλύτερα την μεθοδολογία της απογραφής, αλλά και θα υπάρξει η δυνατότητα να διευκρινιστούν απορίες που προκύπτουν από την ιδιαιτερότητα κάθε χώρου.

η) Εξοπλισμός απογραφής – έντυπα

Κάθε απογραφικό συνεργείο πρέπει να έχει μαζί του ένα ντοσιέ, στο οποίο θα περιλαμβάνονται :

- Σαφώς προδιαγεγραμμένοι οι **χώροι** τους οποίους θα απογράψει, καθώς και το **πρόγραμμα – χρονοδιάγραμμα** που θα ακολουθήσει.
- Σημείωμα στο οποίο θα αναφέρονται τα μέλη του συνεργείου με τα στοιχεία και τα τηλέφωνα τους, καθώς και τα στοιχεία του υπεύθυνου του χώρου και του υπεύθυνου της απογραφής
- **Έντυπα** της απογραφής κατάλληλα για το χώρο που απογράφεται

- Γραφική ύλη (στυλό, διορθωτικό κλπ) και ετικέτες

Για τη φυσική απογραφή θα χρησιμοποιηθούν απογραφικά φύλλα (**Απογραφικά δελτία παγίου εξοπλισμού**), τα οποία θα είναι προαριθμημένα, ούτως ώστε να είναι εύκολη η παρακολούθησή τους και να εξασφαλιστεί η συγκέντρωση από τα συνεργεία όλων των συμπληρωμένων απογραφικών δελτίων.

Τα «**Δελτία**» αυτά θα είναι διαφορετικά για κάθε κατηγορία παγίου και θα χρησιμοποιείται διαφορετικό «**Δελτίο**» για κάθε χώρο (βλέπε συνημμένο υπόδειγμα).

Τα «**Απογραφικά δελτία**» θα υπογράφονται από το οικείο συνεργείο απογραφής και θα θεωρούνται από την Επιτροπή Απογραφής.

Οι **ετικέτες** θα αναγράφουν το Δήμο, την ημερομηνία απογραφής, το χώρο που βρίσκεται το πάγιο, τον αύξοντα αριθμό του απογραφικού δελτίου και τον αύξοντα αριθμό του απογραφόμενου παγίου στο δελτίο.

1.4. Ενέργειες κατά την διάρκεια της απογραφής

α) Τρόπος διενέργειας της φυσικής απογραφής

Η φυσική απογραφή των παγίων στοιχείων όπως μηχανήματα, εξοπλισμός, έπιπλα, λοιπά αποθέματα κ.λπ., θα πρέπει να γίνεται ανά χώρο αποθήκευσης - εγκατάστασης και μάλιστα με σειριακό τρόπο ή αλλιώς με τη μέθοδο «σκούπα», σύμφωνα με την οποία κατά την απογραφή ενός χώρου, ξεκινάμε με συγκεκριμένη φορά να απογράφουμε όλα τα πάγια που βρίσκουμε από την είσοδό μας στο χώρο και ακολουθώντας την φορά αυτή κυκλικά, προσπαθούμε να απογράψουμε με τη σειρά στα, αντίστοιχα ανά κατηγορία παγίου, απογραφικά δελτία όλα τα πάγια μέχρι να φθάσουμε στο σημείο που ξεκινήσαμε. Αυτό προϋποθέτει ότι με ευθύνη των υπεύθυνων της απογραφής και αφού έρθουν σε επαφή με όλες τις υπηρεσίες του Δήμου, θα εντοπισθούν όλοι οι χώροι στους οποίους ευρίσκονται πάγια του Δήμου.

Όποιο περιουσιακό στοιχείο απομακρυνθεί – καταστραφεί ή μετακινηθεί σε άλλο απογραφόμενο χώρο μετά την απογραφή πρέπει να εντοπίζεται και με υπηρεσιακό σημείωμα να ενημερώνονται άμεσα οι υπεύθυνοι της απογραφής, ώστε αφενός να διευκολυνθεί η διαδικασία της συμφωνίας και αφετέρου να διασφαλιστεί ότι η διενεργούμενη απογραφή θα αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα.

Τέλος πρέπει να σημειώσουμε ότι οποιεσδήποτε διαφορές στην απογραφή έναρξης (ποσότητας ή αξίας), που θα προκύψουν από μεταγενέστερους ελέγχους μπορούν να καταχωρηθούν στους αντίστοιχους λογαριασμούς, αφού εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο.

β) Απογραφή ακινήτων

Ο υπεύθυνος απογραφής σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία και με την αρμόδια υπηρεσία που διαχειρίζεται την ακίνητη περιουσία, πρέπει να προβεί σε **αναλυτική περιγραφή των ακινήτων** (τοποθεσία, είδος, εμβαδόν οικοπέδου, εμβαδόν κτιρίων συνολικά και ανά όροφο, συμβόλαιο κτήσης - μεταγραφή, κατάσταση, υφιστάμενα βάρη κ.λπ.). **Θα πρέπει να εντοπιστούν όλα τα διεκδικούμενα από τρίτους ακίνητα και όλα όσα διεκδικεί ο Δήμος από τρίτους.**

Θα πρέπει επίσης να εντοπιστούν οι σημαντικής αξίας εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων, δηλαδή όλες οι εγκαταστάσεις (ηλεκτρολογικές, υδραυλικές, κλιματιστικές, κλπ.), οι οποίες είναι ενσωματωμένες στα κτίρια και οι οποίες δεν είναι δυνατόν να αποκολληθούν χωρίς να υποστούν βλάβες.

Για τον προσδιορισμό της αξίας, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κανόνες εκτιμήσεως (αντικειμενικού ή μη προσδιορισμού), που εφαρμόζονται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στην οποία θα πρέπει να αποταθεί ο Δήμος. Αν το ακίνητο βρίσκεται σε περιοχή που ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού, η εκτιμώμενη αξία μπορεί να δοθεί και από συμβολαιογραφικό γραφείο.

γ) Απογραφή κοινωφελών ή κοινόχρηστων παγίων - έργων

Θα πρέπει να επισημανθεί η σκοπιμότητα του εντοπισμού των τεχνικών έργων, που αφορούν πάγια και ο διαχωρισμός τους από τα έργα που αφορούν επισκευές και συντηρήσεις, τα οποία δεν πρέπει να απογραφούν.

Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει ο υπεύθυνος της απογραφής σε συνεργασία με ένα από τα μέλη της ομάδας που τον υποστηρίζει και κατέχει τις απαραίτητες λογιστικές γνώσεις, να ζητήσει από την τεχνική υπηρεσία κατάσταση όλων των έργων που έγιναν τα τελευταία χρόνια. Συγκεκριμένα στην κατάσταση αυτή θα συμπεριληφθούν τα κοινόχρηστα έργα της τελευταίας 12ετίας, καθώς επίσης και τα λοιπά έργα (π.χ. δίκτυα ύδρευσης – αποχέτευσης), που έχουν υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή με βάση τους ισχύοντες συντελεστές απόσβεσης ανά κατηγορία παγίου. Στη συνέχεια από τα στοιχεία των σχετικών φακέλων θα εντοπιστούν όσα έργα αφορούν πάγια περιουσιακά στοιχεία και για αυτά θα συμπληρωθούν απογραφικά δελτία. Αυτά θα υπογράφονται για την ορθότητά τους, τόσο από τα μέλη της απογραφικής ομάδας όσο και από τους υπαλλήλους της τεχνικής υπηρεσίας που θα συμμετέχουν στη συλλογή των στοιχείων.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στον εντοπισμό και την καταχώρηση στα απογραφικά δελτία των **επιχορηγήσεων** που έχουν ληφθεί για τα αντίστοιχα πάγια, όπως αυτές προκύπτουν από τους σχετικούς φακέλους. Μετά τη συμπλήρωση των απογραφικών δελτίων θα πρέπει επιδιωχθεί η φυσική εξακρίβωση – επαλήθευση των έργων που απογράφηκαν. Εδώ είναι σκόπιμο να συμμετέχει υπάλληλος της τεχνικής υπηρεσίας που θα γνωρίζει καλά τα φυσικά έργα. Όσον αφορά τη φυσική επαλήθευση των τμημάτων εκείνων των έργων που είναι υπόγειες κατασκευές ή κατασκευές στις οποίες δεν είναι δυνατή η πρόσβαση είναι ευνόητο ότι αυτή δεν θα γίνει. Για τα υπόλοιπα έργα αφού ληφθεί υπόψη ο αριθμός, η διασπορά, ο διαθέσιμος χρόνος, κ.λπ., θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα της πλήρους επαλήθευσης και εφόσον αυτό δεν είναι δυνατόν, να επαληθευτεί όσο το δυνατό μεγαλύτερο δείγμα, ξεκινώντας από τα έργα με το μεγαλύτερο κόστος και προκύπτουσα τρέχουσα αξία.

δ) Πρακτικές οδηγίες προς τα μέλη των απογραφικών συνεργείων

Για τη φυσική απογραφή θα χρησιμοποιηθούν προαριθμημένα (σειρά συνεχούς αρίθμησης) απογραφικά φύλλα (**απογραφικά δελτία παγίου εξοπλισμού**). Τα δελτία αυτά θα είναι διαφορετικά (τίτλος, γραμμογράφηση κλπ.) για κάθε κατηγορία παγίου και θα χρησιμοποιείται διαφορετικό δελτίο για κάθε χώρο. Θα υπάρχουν **αυτοκόλλητες ετικέτες**, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την απογραφή.

Τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα απογραφικά δελτία είναι:

1. Πλήρης περιγραφή παγίου
2. Ποσότητα
3. Συγκεκριμένος χώρος που βρίσκεται
4. Φυσική κατάσταση του παγίου (μέτρια – καλή – άριστη - άχρηστο)
5. Χρόνος κτήσης (έστω κατά προσέγγιση όταν δεν είναι γνωστός ο ακριβής χρόνος).

6. Αξία κτήσης (μόνο εφόσον είναι γνωστή επακριβώς)

Τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στην αυτοκόλλητη ετικέτα είναι:

1. Ο αύξων αριθμός του απογραφικού δελτίου
2. Ο αύξων αριθμός του απογραφόμενου στο δελτίο παγίου
3. Η ημερομηνία της απογραφής
4. Ο χώρος που βρίσκεται το πάγιο

Οι αυτοκόλλητες ετικέτες, αφού καταγραφούν τα πλήρη στοιχεία των απογραφομένων παγίων στα φύλλα απογραφής αμέσως μετά την καταμέτρησή τους, θα επικολλούνται επί των παγίων. Η **αρίθμηση** που θα χρησιμοποιηθεί τόσο στα απογραφικά δελτία όσο και στις αυτοκόλλητες ετικέτες θα είναι η ίδια.

1.5. Ενέργειες μετά την ολοκλήρωση της φυσικής απογραφής

Μετά την ολοκλήρωση της απογραφής και τον έλεγχο των απογραφικών δελτίων γίνεται η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων. Η αποτίμηση αυτή γίνεται βάσει **παραστατικών** (δικαιολογητικών αγοράς) και μόνον.

Όπου δεν είναι δυνατή η ανεύρεση των παραστατικών, πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια επικοινωνίας με τους προμηθευτές από τους οποίους αντλούνται τα σχετικά στοιχεία. Αν και αυτό δεν είναι δυνατόν, ο προσδιορισμός της αξίας θα γίνει στηριζόμενος σε αξίες ομοειδών παγίων.

Για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων αξιοποιείται το **σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού** ή αν δεν υπάρχει τέτοιο τα στοιχεία της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Για κάθε ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί ξεχωριστό φύλο προσδιορισμού αξίας ακινήτου.

Για τον προσδιορισμό της αξίας των έργων τέχνης, όπως αυτά αναλύθηκαν παραπάνω, όπου δεν είναι γνωστή η αξία κτήσης τους, είναι δυνατόν να αναζητηθεί η εμπορική τους αξία ανατρέχοντας σε τυχόν υφιστάμενα συμβόλαια ασφάλισης ή μέσω ειδικών εκτιμήσεων.

1.6. Υποδείγματα

- 1) Απογραφικό δελτίο
- 2) Πίνακας κατανομής εργασιών στα απογραφικά συνεργεία
- 3) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης απογραφής

ΔΗΜΟΣ .....

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Π.1. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΛΟΙΠΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Π.1.Α. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΧΩΡΟΣ		ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ		α/α σελίδας	Π.1.Α
--------------	--	-------------------	--	--------------------------	--------------

α/α	Κωδ. λογιστ. σχεδίου (*)	Περιγραφή (1)	Ποσότητα (2)	Έτη λειτουργίας (3)	Φυσική κατάσταση 4)	Αξία κτήσης (*)	Αξία αποτίμησης (*)

ΤΟ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Σημειώσεις:

- Οι στήλες (1) - (4) συμπληρώνονται από τον απογραφέα.
- Στήλη (1): Όσο το δυνατόν πιο αναλυτική και λεπτομερής απογραφή του απογραφόμενου είδους.
- Στήλη (2): Εκτός από τον αριθμό γράφεται και η μονάδα μέτρησης.
- Στήλη (3): Τα πραγματικά και όπου δεν υπάρχουν τα κατά προσέγγιση έτη λειτουργίας.
- Στήλη (4): Η φυσική κατάσταση εύχρηστο - προς επισκευή - άχρηστο.

(*) Οι κατά τόπους υπεύθυνοι, εφόσον έχουν ιστορικά στοιχεία ή πληροφορίες από την αγορά, επισυνάπτουν στο έντυπο αυτό σχετικό σημείωμα για την αξία κτήσης ή την τρέχουσα αξία, κατά περίπτωση.

Σε αντίθετη περίπτωση η συμπλήρωση των στηλών αυτών θα γίνει μετά από τη φυσική απογραφή σε συνεργασία με τις υπεύθυνες υπηρεσίες (π.χ. Οικονομική υπηρεσία, Τεχνική υπηρεσία, κλπ.).

Πίνακας κατανομής εργασιών στα απογραφικά συνεργεία

a/a	Πάγια	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο
1.	Δημαρχείο (ο- δός....)											
2.	Δημοτολόγιο (οδός....)											
3.	Πολεοδομία (οδός....)											
4.	Υπηρεσία κα- θαριότητας (ο- δός....)											
5.	Τεχνική υπηρε- σία (οδός....)											
6.	Κτίριο εκδηλώ- σεων (οδός ...)											
7.	Διάφορες υπη- ρεσίες (οδός ...)											
8.	Δημοτικό Ια- τρείο (οδός ...)											
9.	Γραφείο κίνη- σης (οδός ...)											
10.	Νεκροταφείο (οδός ...)											

Πίνακας κατανομής εργασιών στα απογραφικά συνεργεία

<i>a/a</i>	Πάγια	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο	Ονοματε- πώνυμο
11.	Παιδικός σταθ- μός (οδός ...)											
12.	Βιβλιοθήκη (ο- δός ...)											
13.	Κληροδότημα (οδός ...)											
14.	Κέντρο Νεότη- τας (οδός ...)											
15.	Δημοτικό Θέα- τρο (οδός ...)											
16.	Δημοτικός Κι- νηματογράφος (οδός ...)											
17.	Υπηρεσία πρα- σίνου (οδός ...)											
18.	Τεχνικά έργα											
19.	Ακίνητα											
20.	Λοιπά περιου- σιακά στοιχεία											

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης απογραφής

α/α		1 ^η η-μέρα	2 ^η η-μέρα	3 ^η η-μέρα	4 ^η η-μέρα	5 ^η η-μέρα	6 ^η η-μέρα	7 ^η η-μέρα	8 ^η η-μέρα	9 ^η η-μέρα	10 ^η ημέρα	11 ^η ημέρα	12 ^η ημέρα	13 ^η ημέρα	14 ^η ημέρα	15 ^η ημέρα
1.	Δημαρχείο (οδός....)															
2.	Δημοτολόγιο (οδός....)															
3.	Πολεοδομία (οδός....)															
4.	Υπηρεσία Καθαριότητας (οδός....)															
5.	Τεχνική Υπηρεσία (οδός....)															
6.	Κτίριο εκδηλώσεων (οδός ...)															
7.	Διάφορες υπηρεσίες (οδός ...)															
8.	Δημοτικό Ιατρείο (οδός ...)															
9.	Γραφείο κίνησης (οδός ...)															
10.	Νεκροταφείο (οδός ...)															

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης απογραφής																
α/α		1 ^η η-μέρα	2 ^η η-μέρα	3 ^η η-μέρα	4 ^η η-μέρα	5 ^η η-μέρα	6 ^η η-μέρα	7 ^η η-μέρα	8 ^η η-μέρα	9 ^η η-μέρα	10 ^η ημέρα	11 ^η ημέρα	12 ^η ημέρα	13 ^η ημέρα	14 ^η ημέρα	15 ^η ημέρα
11.	Παιδικός σταθμός (οδός ...)															
12.	Βιβλιοθήκη (οδός ...)															
13.	Κληροδότημα (οδός ...)															
14.	Κέντρο Νεότητας (οδός ...)															
15.	Δημοτικό Θέατρο (οδός ...)															
16.	Δημοτικός Κινηματογράφος (οδός ...)															
17.	Υπηρεσία Πρασίνου (οδός ...)															
18.	Τεχνικά Έργα															
19.	Ακίνητα															
20.	Λοιπά περιουσιακά στοιχεία															

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

2.1. Απογραφή και αποτίμηση ακινήτων

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα αφορούν τα εξής θέματα:

1. Ερωτήματα που έχουν σχέση με το **ιδιοκτησιακό καθεστώς** και ειδικότερα με εγκαταστάσεις και ακίνητα σε χώρους τρίτων ή του Δημοσίου. Αυτό που προκύπτει ως ανάγκη, είναι πως ο Δήμος πρέπει να απευθυνθεί στον νομικό του σύμβουλο για την διευκρίνιση θεμάτων ιδιοκτησίας.
2. Θέματα σχετικά με τους χώρους που διαμορφώνονται μετά από την **εφαρμογή σχεδίου πόλης** με τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξετάζεται ουσιαστικά εάν οι νεοδιαμορφωθέντες χώροι προορίζονται για κοινόχρηστη ή μη χρήση στα πλαίσια του Δήμου. Εφ' όσον προορίζονται για κοινόχρηστη χρήση θα καταγραφούν με αξία μνείας 0,10 ευρώ, διαφορετικά εάν προορίζονται για ίδια χρήση του Δήμου θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.
3. Ερωτήματα σχετικά με την **αποτίμηση** των ακινήτων και των εγκαταστάσεων. Είναι ρητή η διατύπωση του Π.Δ. 315/99 για την αποτίμηση με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού. Εμφανίζεται η ανάγκη να απευθυνθεί ο Δήμος σε ειδικούς για την αποτίμηση (συμβολαιογράφοι κ.λπ.) ή να προμηθευθεί μία εφαρμογή για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας, ώστε να μην παρουσιαστούν λάθη. Το ίδιο, βέβαια δεν ισχύει όταν πρόκειται για κατασκευές υπό διαμόρφωση (δεν έχουν ολοκληρωθεί), οπότε θα αποτιμηθούν με το πραγματικό κόστος, το οποίο έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία απογραφής.
4. Σχετικά με τα **επιχορηγούμενα ακίνητα** και εγκαταστάσεις (κατασκευή) ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην εμφάνιση των αναπόσβεστων επιχορηγήσεων. Η μη εμφάνισή τους θα επιδράσει στα οικονομικά αποτελέσματα των επομένων ετών. Ο υπολογισμός των επιχορηγήσεων θα γίνει συνυπολογίζοντας την αναπόσβεστη αξία των επιχορηγούμενων παγίων σε συνάρτηση με την αναπόσβεστη επιχορήγηση.
5. Δυσκολίες εμφανίζονται σε **ειδικές κατασκευές** εγκαταστάσεων, στο βαθμό που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό του κόστους, οπότε απαιτούν τη συνδρομή της Τεχνικής Υπηρεσίας, η οποία με εναλλακτικούς τρόπους μπορεί να προσδιορίσει κατά προσέγγιση το κόστος κατασκευής των κατασκευών αυτών.
6. Θέματα σχετικά με την κατάταξη ακινήτων σε **ιδιόκτητα ή σε κοινόχρηστα** περιουσιακά στοιχεία. Πολλές φορές ταυτίζεται η έννοια του κοινόχρηστου αγαθού με το αγαθό εκτός συναλλαγής και χρειάζεται να διευκρινιστεί ότι αγαθά εκτός συναλλαγής είναι μία έννοια ευρύτερη της έννοιας των κοινοχρήστων. Υπάρχουν δηλαδή ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι εκτός συναλλαγής (όπως είναι κτίρια που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση του κοινού).
7. Ερωτήματα σχετικά με τα **σχολεία**, για τα οποία πρέπει να τονιστεί η ανάγκη ολοκλήρωσης της διαδικασίας μεταβίβασης τους στους ΟΤΑ. Μέχρι την ολοκλήρωση της μεταβίβασης, τα σχολεία θα εμφανίζονται με αξία μνείας (0,10 ευρώ), ανά σχολικό συγκρότημα.

Στη συνέχεια αναφέρονται όλες οι **ερωτήσεις** που έχουν διατυπωθεί και οι **απαντήσεις** που έχουν δοθεί σε θέματα απογραφής και αποτίμησης ακινήτων :

ΕΡ.: Με ποιους λογαριασμούς του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος αντιστοιχίζονται οι εξής κωδικοί του Λογιστικού των ΟΤΑ;

1. Κ.Α.Ε. 7111. (Απαλλοτριώσεις οικοπέδων και εδαφικών εκτάσεων).
2. Κ.Α.Ε. 7421. (Δαπάνες εφαρμογής σχεδίου πόλης).
3. Κ.Α.Ε. 7422. (Δαπάνες κατεδάφισης αυθαιρέτων ή και επικίνδυνων κτισμάτων).
4. Κ.Α.Ε. 7423. (Δαπάνες κατεδάφισης ρυμοτομούμενων κτισμάτων).
5. Κ.Α.Ε. 7424. (Αποζημιώσεις σε θιγόμενους από ρυμοτομία).

ΑΠ: Οι δαπάνες που αναφέρονται στη περίπτωση 1 παρακολουθούνται στο κωδικό 15.10.00. «Απαλλοτριώσεις οικοπέδων και εδαφικών εκτάσεων».

Όταν ολοκληρωθεί η επένδυση πραγματοποιείται η μεταφορά του κόστους:

- Στους υπολογαριασμούς του 10 (εδαφικές εκτάσεις), εφόσον ανήκει στην περιουσία του Δήμου.
- Στους υπολογαριασμούς του 17, εφόσον ανήκει στην κοινόχρηστη περιουσία του Δήμου.

Οι δαπάνες που αναφέρονται στις περιπτώσεις 2, 3, 4, 5 απεικονίζονται στους αντίστοιχους κωδικούς του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος:

- Δαπάνες εφαρμογής σχεδίου πόλης
- Δαπάνες κατεδάφισης αυθαιρέτων ή και επικίνδυνων κτιρίων

Σε περίπτωση κατεδάφισης κτιρίου, το οποίο δεν έχει αποσβεσθεί ολοκληρωτικά, η αναπόσβεστη αξία του μεταφέρεται στη χρέωση του λογαριασμού 16.19 «λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης» και αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε σε μία πενταετία.

Τα έξοδα κατεδάφισης παλαιού κτιρίου καταχωρούνται στο λογαριασμό 11.03 «υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων», εκτός αν επακολουθεί ανέγερση νέου κτιρίου, οπότε τα έξοδα αυτά προσαυξάνουν το κόστος ανέγερσης του.

Οι αποζημιώσεις που τυχόν καταβάλλονται σε μισθωτές του υπό κατεδάφιση παλαιού κτιρίου προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεως του νέου.

- 15.20.20.02 Δαπάνες κατεδάφισης ρυμοτομημένων κτισμάτων

Σε περίπτωση κατεδάφισης κτιρίου, το οποίο δεν έχει αποσβεσθεί ολοκληρωτικά, η αναπόσβεστη αξία του μεταφέρεται στην χρέωση του λογαριασμού 16.19 «λοιπά έξοδα πολυετούς απόσβεσης» και αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε σε μία πενταετία.

Τα έξοδα κατεδάφισης παλαιού κτιρίου καταχωρούνται στο λογαριασμό 11.03 «υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεως γηπέδων», εκτός αν επακολουθεί ανέγερση νέου κτιρίου, οπότε τα έξοδα αυτά προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεώς του.

Οι αποζημιώσεις που τυχόν καταβάλλονται σε μισθωτές του υπό κατεδάφιση παλαιού κτιρίου προσαυξάνουν το κόστος ανεγέρσεως του νέου.

- 15.20.20.03 Αποζημιώσεις σε θιγόμενους από ρυμοτομία

Οι ανωτέρω δαπάνες λόγω της φύσεως τους είναι πολυετούς απόσβεσης και πρέπει να μεταφερθούν στους οικείους υπολογαριασμούς του 16.

ΕΡ: Στις νεοεντασσόμενες περιοχές του σχεδίου πόλης, λόγω της προβλεπόμενης εισφοράς σε γη, προκύπτουν οικόπεδα προς διάθεση - τακτοποίηση για αυτούς που λόγω εφαρμογής του σχεδίου ρυμοτομούνται για τη δημιουργία κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων σε άλλες περιοχές. Αυτά τα οικόπεδα προσωρινά τα διαχειρίζεται ο Δήμος καταγράφονται στην περιουσία του; Με ποιο τρόπο παρακολουθούνται λογιστικά;

ΑΠ: Θα καταχωρηθούν και θα παρακολουθηθούν στους λογαριασμούς τάξεως.

ΕΡ: Πρέπει να καταγραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου τα οικόπεδα που προκύπτουν από εισφορά σε γη στην επέκταση του σχεδίου πόλης ως Δημοτική Τράπεζα Γης (Ν.1337/83) και για τα οποία ο Δήμος δεν οφείλει καμία αποζημίωση, αλλά δεν έχουν μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο;

ΑΠ: Αυτό που πρέπει να εξεταστεί για τα οικόπεδα, που προκύπτουν από εισφορά σε γη για Δημοτική Τράπεζα Γης και ανεξάρτητα εάν έχουν μεταγραφεί στο κτηματολόγιο, είναι η πραγματική σημερινή κατάσταση.

Εάν σήμερα στους χώρους αυτούς έχουν πραγματοποιηθεί έργα κοινοχρήστου χαρακτήρα θα πρέπει να απογραφούν στα κοινόχρηστα περιουσιακά στοιχεία με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας και μόνο τα υπερκείμενα χωρίς την αντικειμενική αξία της γης. Εάν τα οικόπεδα που συγκεντρώνονται για τη δημοτική τράπεζα γης, αφορούν χώρους που ανήκουν σήμερα στο Δήμο, θα πρέπει να καταγραφούν ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και να αποτιμηθούν με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ.: Πώς εμφανίζονται στον ισολογισμό έναρξης, έργα των οποίων φορέας εκτέλεσης είναι ο Δήμος, πλην όμως την οικονομική διαχείριση ασκεί η Περιφέρεια. (οι λογαριασμοί των έργων μαζί με τα τιμολόγια και λοιπά δικαιολογητικά στέλνονται στην Περιφέρεια και κόβονται στο όνομα αυτής για πληρωμή). Ο Δήμος δεν έχει εισπράξει ούτε πληρώσει για έργα τίποτα.

ΑΠ: Εφόσον τα παραστατικά εκδίδονται στο όνομα της Περιφέρειας, δεν θα διενεργηθούν εγγραφές κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων. Στην συνέχεια και εφόσον τα έργα περιέλθουν στην κυριότητα του Δήμου θα εμφανισθούν:

- Αν τα έργα αφορούν αγαθό κοινής χρήσης (κοινόχρηστο), με την αξία κατασκευής τους (ως αξία κτήσης) και ταυτόχρονα θα εμφανισθεί ως πλήρως αποσβεσμένο (0,10 ευρώ εναπομένουσα αξία).
- Αν τα έργα δεν αφορούν αγαθά κοινής χρήσης, δηλαδή κάποιο άλλο κτίριο, θα εμφανισθούν με την αντικειμενική αξία και ταυτόχρονα το ποσό της αξίας τους θα εμφανισθεί και στον λογαριασμό 43.XX (ανάλογα με τον φορέα επιχορήγησης).

ΕΡ: Πώς θα αντιμετωπιστούν οι αποτιμήσεις στην απογραφή έναρξης των παγίων (κτίρια, σχολεία, πεζοδρόμια, δρόμοι κ.λπ.), που κατασκευάστηκαν τα προηγούμενα χρόνια από επιχορηγήσεις του Δημοσίου (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ.λπ.), δηλαδή τα αναπόσβεστα υπόλοιπα των παγίων θα αντιστοιχηθούν με υπόλοιπα στο λογαριασμό 41.10 (επιχορηγήσεις επενδύσεων) ή αποτελούν κεφάλαιο του Δήμου 40.10 (λογαριασμοί κεφαλαίου);

ΑΠ.: Θα πρέπει κατά την απογραφή να ληφθούν υπόψη οι αναλογούσες επιχορηγήσεις στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα απογραφούν με τον ακόλουθο τρόπο:

Εάν οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή ιδιόκτητου περιουσιακού στοιχείου του Δήμου (κτίριο, Δημαρχείο κ.λπ.) και το περιουσιακό στοιχείο δεν έχει απο-

σβεστεί πλήρως (όπως για παράδειγμα στα ακίνητα στα οποία θα υπολογιστούν οι αντικειμενικές αξίες), τότε θα υπολογιστεί τόσο ποσοστό επί της αντικειμενικής αξίας του παγίου στοιχείου, όσο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης από φορέα του Δημοσίου για την κατασκευή του εν λόγω έργου και το ποσό αυτό θα εμφανιστεί σε πίστωση του λογαριασμού 43 «επιχορηγήσεις επενδύσεων». Στην συνέχεια και για τα επόμενα χρόνια για τα οποία θα υπολογιστούν αποσβέσεις επί των ακινήτων, θα ακολουθηθεί η διαδικασία, στο τέλος του έτους:

Αναλογούσες αποσβέσεις επί των επιχορηγήσεων	Χρέωση του 43 σε πίστωση του 81.01.05 «αναλογούσες στη χρήση αποσβέσεις παγίων στοιχείων»
--	---

ΕΡ: Ποιες είναι οι νομικές διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των νεκροταφείων;

ΑΠ: Μπορείτε να αναζητήσετε:

- Α.Ν. 445/68 (ΦΕΚ-130 Α') : «Περί Νεκροταφείων και ενταφιασμού νεκρών»
- Π.ΕΣ.& ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ.Α5/1210 ΤΗΣ 19.4/10.5.1978 (ΦΕΚ-424Β') «Περί όρων ιδρύσεως Κοιμητηρίων»
- Α.Ν. 582 της 28/28 Σεπτ. 1968 (ΦΕΚ 225 α') «Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων».
- Αναφορές γίνονται και στον Ν.998/79 (ΦΕΚ 289 Α') : «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας».

ΕΡ: Τα νεκροταφεία απογράφονται ως ενιαίο περιουσιακό στοιχείο αποτελούμενο από το γήπεδο, το ναό και τα υπάρχοντα κτίρια (αποθήκες - οστεοφυλάκια) ή ξεχωριστά το καθένα από αυτά;

ΑΠ: Απογράφονται ξεχωριστά ως εξής:

- Κωδικός 10.00 εδαφική έκταση
- Κωδικός 11.00 κτιριακές εγκαταστάσεις, που περιλαμβάνουν αποθήκες και οστεοφυλάκια

ΕΡ: Τα παλαιά νεκροταφεία που δεν χρησιμοποιούνται και έχουν εκκενωθεί, καταχωρούνται και αποτιμώνται ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία και αν ναι σε ποιο λογαριασμό;

ΑΠ: Τα γήπεδα των παλαιών νεκροταφείων που δεν χρησιμοποιούνται, ανήκουν στα πάγια στοιχεία του δήμου λογ.10.10 «Γήπεδα - οικόπεδα εκτός εκμετάλλευσης», εφ' όσον ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Τι καθεστώς ισχύει με τα γήπεδα των εκκλησιών, νεκροταφείων ;

ΑΠ: Τα γήπεδα των νεκροταφείων ανήκουν στα πάγια στοιχεία του δήμου (λογ.10.00), των εκκλησιών το ίδιο εφ' όσον ανήκουν στην ιδιοκτησία του Δήμου και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Ποιες είναι οι νομικές διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων; Πως προκύπτει ποιοι βοσκότοποι είναι δημοτικοί και ποιοι όχι;

Εάν τα σχετικά στοιχεία από τα αρχεία των πρώην Κοινοτήτων είναι ελλιπή μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία από αρχεία άλλων υπηρεσιών π.χ. έκταση δημοτικού βοσκότοπου από το ετήσιο δελτίο Απογραφής Γεωργίας της ΕΣΥΕ (ΕΛΣΤΑΤ);

ΑΠ: Οι διατάξεις που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς των βοσκοτόπων είναι:

- Ν. 1734/87 (ΦΕΚ-189 Α') : «Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με την κτηνοτροφική αποκατάσταση και με άλλες παραχωρήσεις καθώς θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις».
- Ν. 1790/88 (Φ.Ε.Κ.134 Α') : «Οργάνωση και λειτουργία Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις» . Με τον νόμο αυτό έχουμε τροποποιήσεις του Αγροτικού Κώδικα ως προς τους βοσκότοπους.
- Ν.Δ. 216/73 (ΦΕΚ-271 Α') : Περί διαχείρισεως και βελτιώσεως των βοσκοτόπων
- Αναφορές γίνονται στο Β.Δ. 24-9/20-10-58 : «Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίο κείμενο Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων».

ΕΡ: Στην περίπτωση που δεν έχει γίνει η διαδικασία μεταβίβασης της σχολικής περιουσίας, οπότε το Δημοτικό Σχολείο εμφανίζεται ως περιουσιακό στοιχείο του Δήμου με ενδεικτική αξία 0,10 ευρώ, αλλά στο οικοπέδο του (που δεν εμφανίζεται) έχουν κατασκευασθεί κτίρια, παιδική χαρά, μπάσκετ, ποιοι είναι οι λογαριασμοί που θα χρησιμοποιηθούν για την εμφάνιση των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων;

ΑΠ.: Σχετικά με τις εγκαταστάσεις που υπάρχουν στους χώρους των σχολείων πρέπει να διευκρινιστεί εάν οι εγκαταστάσεις έχουν κατασκευαστεί από το Δήμο ή αποτελούν μέρη της σχολικής περιουσίας. Εάν συμβαίνει το δεύτερο, τότε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία θα εμφανιστούν μαζί με την συνολική μεταβίβαση της σχολικής περιουσίας. Εάν όμως αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι κατασκευές του Δήμου θα αποτιμηθούν και θα εμφανιστούν στην ακίνητη περιουσιακή του κατάσταση (λογαριασμοί 11 «Κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων-τεχνικά έργα»).

ΕΡ: Δεν έχει ξεκαθαριστεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς των σχολείων του Δήμου, αν δηλαδή ανήκουν στην ιδιοκτησία του ή όχι. Αν όμως ανήκουν, τότε οι δαπάνες για σώματα θέρμανσης, Η/Υ, θα απογραφούν ή όχι;

ΑΠ: Τα σχολεία θεωρούνται περιουσία του Δήμου και αποτιμώνται με το σύστημα των αντικειμενικών αξιών, αν έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές διαδικασίες μεταγραφής τους, ενώ αν δεν έχουν πραγματοποιηθεί αποτιμώνται με αξία μνείας 0,1 €, και κατόπιν όταν τελειώσουν οι σχετικές διαδικασίες αποτιμώνται κανονικά. Επομένως τα σώματα θέρμανσης θα απογραφούν στα σκεύη (14.01) και οι Η/Υ στον 14.03, με βάση το Π.Δ. 315/99.

ΕΡ: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των δημοτικών σχολείων που λειτουργούν σήμερα πρέπει να απογραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου ή ανήκουν στις αντίστοιχες Σχολικές Επιτροπές που έχουν συσταθεί ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και εκτελούν τη διαχείριση και λειτουργία των σχολείων;

Εάν αυτά απογραφούν δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση των μεταβολών, επειδή οι προμήθειες τους πραγματοποιούνται από τις Σχολικές Επιτροπές και όχι από τον Δήμο.

ΑΠ: Η σχολική περιουσία που υπάρχει (δεν εννοούμε τις κτιριακές εγκαταστάσεις) στα σχολεία δεν χρειάζεται να καταγραφεί αναλυτικά από τον Δήμο, γιατί την ευθύνη προμήθειας και διαχείρισης έχει η αντίστοιχη σχολική επιτροπή. Αυτό βέβαια δεν

σημαίνει πως τα περιουσιακά αυτά στοιχεία είναι ιδιοκτησία της σχολικής επιτροπής (απλά έχει την ευθύνη διαχείρισής τους). Βέβαια ο Δήμος παρακολουθεί τις επιχορηγήσεις που δίνει στις σχολικές επιτροπές.

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για τις κτιριακές σχολικές εγκαταστάσεις, οι οποίες θεωρούνται ιδιόκτητη δημοτική περιουσία.

ΕΡ.: Στα γυμναστήρια, το κτίριο των αποδυτηρίων απογράφεται χωριστά από τις υπόλοιπες τεχνικές εγκαταστάσεις ως κτίριο ;

ΑΠ.: Τα ανωτέρω αποτελούν ιδιόκτητη κοινωφελή ακίνητη περιουσία του Δήμου και απογράφονται ως κτιριακές αθλητικές εγκαταστάσεις και η αξία τους θα προσδιορισθεί με τη μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ.: Τα κτίρια των δεξαμενών ύδρευσης και άρδευσης σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται και πως αποτιμώνται;

ΑΠ.: Θεωρούνται ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και εγγράφονται στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα» και αποτιμώνται με την μέθοδο του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ.: Οι αντιπλημμυρικές κατασκευές, τα δίκτυα όμβριων υδάτων και οι βελτιώσεις βοσκοτόπων - συγκεκριμένα οι ποτίστρες – θεωρούνται τεχνικά έργα και καταχωρούνται στον λογαριασμό 11.02 και πως αποτιμώνται; Τι γίνεται στην περίπτωση που δεν υπάρχουν στοιχεία, τεχνικά και οικονομικά για τις κατασκευές, είτε γιατί κατασκευάστηκαν πολύ παλιά, είτε γιατί κατασκευάστηκαν από τρίτο φορέα;

ΑΠ.: Αποτελούν ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα» και αποτιμώνται με το κόστος κατασκευής τους.

Εάν δεν υπάρχουν τα ανάλογα στοιχεία για το κόστος κατασκευής τους, πρέπει η τεχνική υπηρεσία ή η ΤΥΔΚ να προσδιορίσει κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής, επί της οποίας θα υπολογιστούν οι αντίστοιχες αποσβέσεις.

ΕΡ.: Οι γεωτρήσεις – αντλιοστάσια - δεξαμενές απογράφονται ως ενιαίο περιουσιακό στοιχείο αποτελούμενο από γεωτρήσεις, αντλιοστάσια, δεξαμενές ή ξεχωριστά το καθένα από αυτά;

ΑΠ.: Απογράφονται ως ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο γιατί θεωρούνται τεχνικό έργο και απογράφονται στον λογαριασμό 11.00.

ΕΡ.: Με ποια μέθοδο μπορούν να καταγραφούν και αποτιμηθούν ορισμένες κατηγορίες παγίων όπως δίκτυα ύδρευσης - άρδευσης, οδοί, διαμορφώσεις πάρκων - πλατειών, κ.α. όταν δεν υπάρχουν αρχεία (κτηματολόγια, απολογιστικά στοιχεία, φάκελοι έργων κ.λπ.), έχοντας υπόψη ότι τα στοιχεία προέκυψαν από τις ενυπόγραφες δηλώσεις των Προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων των δημοτικών διαμερισμάτων και από τη φυσική απογραφή τους χωρίς να είναι γνωστή η χρονολογία και το έτος κατασκευής τους.

ΑΠ.: Σχετικά με τα δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης:

- Αποτελούν ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 11.02 «λοιπά τεχνικά έργα».
- Εφόσον το δίκτυο ύδρευσης ή άρδευσης αποτελούν ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο στο Δήμο, μπορείτε να καταγραφεί ως ενιαίο. Εάν ο Δήμος περιλαμβάνει πε-

ρισσότερες δημοτικές / τοπικές κοινότητες, είναι δυνατό να καταγραφεί ξεχωριστά το δίκτυο καθεμιάς.

- Εφ' όσον το μηχανογραφικό σύστημα (υποσύστημα μητρώου παγίων) έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί ως υποκατηγορίες του ενιαίου παγίου στοιχείου (που είναι το δίκτυο ύδρευσης) τις διάφορες ξεχωριστές εγκαταστάσεις που διαθέτει το δίκτυο (όπως κεντρικές δεξαμενές κ.λπ.), τότε είναι δυνατό να αναπτυχθεί αναλυτικά το δίκτυο ύδρευσης ή άρδευσης.
- Δεν είναι λάθος να καταγραφεί το δίκτυο ως ένα περιουσιακό στοιχείο.

Για να προσδιοριστεί η αξία κτήσης του δικτύου ύδρευσης ή άρδευσης θα πρέπει για τις εγκαταστάσεις που θα καταγραφούν, να εξεταστεί ο συντελεστής απόσβεσης που αναφέρεται στο Π.Δ. 100/98 και ανάλογα να υπολογιστούν τόσα χρόνια πίσω. Εάν δεν υπάρχουν στοιχεία, πρέπει η Τεχνική Υπηρεσία ή η αντίστοιχη ΓΥΔΚ να προσδιορίσουν κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής, επί της οποίας θα υπολογιστούν οι αντίστοιχες αποσβέσεις.

ΕΡ.: Οι πάγιες εγκαταστάσεις ύδρευσης - άρδευσης (εγκαταστάσεις υδρομάστευσης, υδραγωγεία, γεωτρήσεις, αντλιοστάσια, δίκτυα) και αποχέτευσης που απογράφονται;

ΑΠ: Θεωρούνται ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου και εγγράφονται στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα».

ΕΡ: Τα μηχανήματα, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, τα δίκτυα ύδρευσης που υπάρχουν σε κτιριακές εγκαταστάσεις κοινής χρήσης με ποιο τρόπο αποτιμώνται και σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται;

ΑΠ: Εφόσον πρόκειται εγκαταστάσεις ύδρευσης - άρδευσης σε κοινόχρηστους χώρους. θα καταγραφούν ως ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία στους υπολογαριασμούς του 11 «κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων - τεχνικά έργα».

ΕΡ.: Είναι υποχρεωμένος ο Δήμος να απογράψει τις συνδέσεις των ακινήτων με τους κεντρικούς αγωγούς ακαθάρτων, δεδομένου ότι αυτές δεν αποτελούν περιουσία του Δήμου, αλλά κατασκευάζονται από αυτόν για λογαριασμό της ΕΥΔΑΠ και συντηρούνται από αυτή, σύμφωνα με το Ν. 1068/80 και το Π.Δ. 6/86, τα δε τέλη τους καταβάλλονται από τους δημότες.

ΑΠ.: Οι κεντρικοί αγωγοί των ακαθάρτων είναι περιουσιακό στοιχείο της ΕΥΔΑΠ, ενώ οι συνδέσεις με τον κεντρικό αγωγό από το σημείο της γραμμής της οριζόντιας ιδιοκτησίας μέχρι τον κεντρικό αγωγό αποτελούν ιδιοκτησία του Δήμου.

Εάν όμως ισχύει κάτι διαφορετικό ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς με βάση τη σύμβαση με την ΕΥΔΑΠ, τότε τα στοιχεία αυτά κατασκευάζονται από το Δήμο και περιέρχονται στην συνέχεια στην ΕΥΔΑΠ. Στην περίπτωση αυτή δεν απογράφονται.

ΕΡ: Εδαφικές εκτάσεις για τις οποίες δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας, ούτε είναι καταγεγραμμένες σε κτηματολόγια των πρώην Κοινοτήτων, αλλά υπάρχουν μόνο προφορικές μαρτυρίες πρώην Προέδρων. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να καταγραφούν;

ΑΠ: Σχετικά με το εύρος της καταγραφής των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δεν υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας, ακολουθούνται τα εξής:

- Ακίνητα ιδιοκτησίας Δήμου για τα οποία δεν υπάρχουν τίτλοι, χωρίς να υπάρχει θέμα αμφισβήτησης. Θεωρείται σκόπιμο να καταγραφούν και παράλληλα να ξεκινήσει διαδικασία κτηματογράφησης τους σύμφωνα με το άρθρο 183 του Κ.Δ.Κ.

και του Π.Δ. 258/1985. Η διαδικασία κτηματογράφησης είναι χρονοβόρα και χρειάζεται κυρίως για την τακτοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, χωρίς να συνδέεται η ολοκλήρωσή της με την διαδικασία καταγραφής των ακινήτων.

- Ακίνητα που εμπίπτουν στις περιπτώσεις χρησικτησίας. Εδώ διακρίνονται δύο περιπτώσεις:

α) χρησικτησία σε ιδιωτικά ακίνητα, όπου, εφ' όσον υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις (νομή και παρέλευση 20ετίας), ο Δήμος θεωρείται ιδιοκτήτης του ακινήτου.

β) χρησικτησία σε βάρος ακινήτων του Δημοσίου, όπου δεν νοείται ιδιοκτησία του Δήμου, γιατί οι περί ακινήτων εμπράγματα αξιώσεις του Δημοσίου είναι απαράγραπτοι. Έτσι δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ένα ακίνητο του Δημοσίου το οποίο χρησιμοποιεί ο Δήμος, ανεξαρτήτως χρόνου, ότι περιέρχεται βάσει χρησικτησίας στον Δήμο.

ΕΡ: Για την αποτίμηση των εδαφικών εκτάσεων εκτός από του χρόνου κτήσης και των τίτλων ιδιοκτησίας, είναι απαραίτητος όρος και η ύπαρξη τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων ή αρκεί η αναφορά του εμβαδού τους σε συμβολαιογραφικά έγγραφα ή υπάρχει άλλος τρόπος εμφάνισης του εμβαδού τους σε περίπτωση αδυναμίας σύνταξης τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων λόγω έλλειψης τεχνικής υπηρεσίας;

ΑΠ: Για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας απαιτούνται κάποια στοιχεία τα οποία πιθανόν να υπάρχουν στα συμβόλαια. Τα συμβόλαια αυτά αρκούν και δεν απαιτείται τοπογραφικό σχεδιάγραμμα, εφ' όσον από τα σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας

ΕΡ: Σε περίπτωση ύπαρξης βαρών επί εδαφικών εκτάσεων υπάρχει ιδιαίτερη λογιστική απεικόνιση;

ΑΠ: Η ύπαρξη βαρών επί των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου θα αναφέρεται μόνο στο μητρώο παγίων.

ΕΡ: Όταν ένα γήπεδο χαρακτηρίζεται ως διαθέσιμο, ανήκει όμως στο Δημόσιο, απογράφεται;

ΑΠ: Όχι δεν απογράφεται στα πάγια του Δήμου, γιατί χρησικτησία σε βάρος ακινήτων του Δημοσίου δεν νοείται, αφού οι εμπράγματα αξιώσεις του Δημοσίου στα ακίνητα του είναι απαράγραπτοι.

ΕΡ.: Όταν ένα γήπεδο χαρακτηρίζεται ως κοινόχρηστο στους κτηματολογικούς πίνακες και υφίσταται μεταγενέστερη απόφαση Νομάρχη με την οποία παραχωρείται σε τέως Κοινότητα, προφανώς αποτελεί ιδιόκτητο ακίνητο του Δήμου και θα καταχωρηθεί στον λογαριασμό 10;10;

ΑΠ: Εφόσον υπάρχει απόφαση του Νομάρχη για την οποία δεν υπάρχει μεταγενέστερη ένσταση και το παραχωρεί στην τέως Κοινότητα ως ιδιόκτητο ακίνητο, θα καταχωρηθεί στον λογ.10.

ΕΡ: Ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου τα οποία χρησιμοποιεί ο Δήμος, θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν με αξία 0,10 ευρώ;

ΑΠ: Όχι δεν καταγράφονται ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου, αλλά πληροφορικά μόνο σε λογαριασμούς τάξεως.

ΕΡ: Κτίρια τα οποία έχουν κατασκευασθεί από το Δήμο, αλλά βρίσκονται σε γη που ανήκει με πλήρη κυριότητα σε πολίτες, θα εκτιμηθούν με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό ;

ΑΠ: Θα καταγραφούν και αποτιμηθούν με βάση τον αντικειμενικό προσδιορισμό και θα καταχωρηθούν στον λογαριασμό 11.07 (Κτίρια - εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων).

ΕΡ: Δρόμοι ή ακίνητα τα οποία είναι γραμμένα στα βιβλία κτηματολογίων των πρώην κοινοτήτων και στη συνέχεια βρίσκονται σε ιδιοκτησιακό καθεστώς πλήρους κυριότητας ιδιωτών θα απογραφούν από τον Δήμο και πως;

ΑΠ: Αν ο Δήμος δεν τα διεκδικεί και αυτά όντως βρίσκονται σε ιδιοκτησιακό καθεστώς πλήρους κυριότητας ιδιωτών, δεν θα απογραφούν. Σε αντίθετη περίπτωση θα απογραφούν και θα αποτιμηθούν.

ΕΡ: Υπολογισμός αξίας κτισμάτων κτιρίων που περατώθηκαν τα (5) πέντε τελευταία χρόνια. Μπορεί η αξία αυτών των κτιρίων να υπολογιστεί με λογιστικές αξίες και όχι αντικειμενικές;

ΑΠ: Η αποτίμηση των ακινήτων προσδιορίζεται με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού, για λόγους ενιαίας αντιμετώπισης και αποφυγής αυθαίρετων προσδιορισμών ενός σημαντικού στοιχείου του ενεργητικού του Δήμου. Το Π.Δ. 315/99 στην § 1.1.108 και ειδικότερα στη π.3^α αναφέρεται με σαφήνεια στον τρόπο προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων.

ΕΡ: Τα κτίρια των αγροτικών ιατρείων που έχουν κατασκευασθεί με δαπάνες των πρώην Κοινοτήτων ή είναι εγκαταστημένα σε κτίριά τους, θεωρούνται ιδιοκτησία του Δήμου ή όχι; Αν ναι, τότε σε ποιους λογαριασμούς καταχωρούνται τα ιατρικά εργαλεία που υπάρχουν σε αυτά;

ΑΠ: Τα κτίρια των αγροτικών ιατρείων εάν ανήκουν ιδιοκτησιακά στο Δήμο θα καταγραφούν και θα αποτιμηθούν, όπως και τα λοιπά ιδιόκτητα ακίνητα του Δήμου. Η εκτίμηση εάν τα ακίνητα αυτά ανήκουν στο Δήμο ή όχι, ανήκει θα πρέπει να διενεργηθεί με βάση τους τίτλους ιδιοκτησίας ή πιθανές σχέσεις ιδιοκτησίας με άλλους φορείς του Δημοσίου (Υπ. Υγείας κλπ.). Τα ιατρικά εργαλεία για να καταγραφούν και αποτιμηθούν θα πρέπει να ανήκουν σε δημοτικά ιατρεία.

2.2. Απογραφή - αποτίμηση κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα αφορούν κυρίως τα εξής θέματα:

1. Ερωτήματα που έχουν σχέση με **το ιδιοκτησιακό καθεστώς των κοινοχρήστων χώρων**. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 968 του Αστικού Κώδικα «τα κοινόχρηστα πράγματα εφ' όσον δεν ανήκουν στο Δήμο ή στην Κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο Δημόσιο». Έχει βέβαια σημασία ποιος φορέας έχει την ευθύνη συντήρησης του συγκεκριμένου χώρου. Μπορεί δηλαδή κάποιος χώρος να ανήκει στο Δημόσιο και ο δήμος να δαπανά για την συντήρησή του. Στην περίπτωση αυτή ο Δήμος θα εμφανίσει τις δαπάνες αυτές ως δαπάνες κοινής χρήσης. Γενικά όπου εμφανίζονται προβλήματα στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των κοινοχρήστων χώρων απαιτείται η συνδρομή των νομικών του Δήμου.

2. Ερωτηματικά διατυπώνονται για τα **αγαθά που εντάσσονται στην κατηγορία των κοινοχρήστων**. Αναφέρονται λανθασμένα οι αγωγοί των δικτύων αποχέτευσης, ύδρευσης και άρδευσης και πρέπει να διευκρινιστεί πως τα συγκεκριμένα δίκτυα δεν είναι κοινής χρήσης, αλλά εντάσσονται και απογράφονται στην ίδια περιουσία των Δήμων.
3. Δυσκολίες αναφέρονται στον **τρόπο εμφάνισης των δρόμων ή των πεζοδρομίων** και διευκρινίζεται πως οι χώροι αυτοί μπορούν να εμφανιστούν ως ένα ενιαίο περιουσιακό στοιχείο (ένα περιουσιακό στοιχείο το οδικό δίκτυο, ένα περιουσιακό στοιχείο τα πεζοδρόμια όλης της πόλης).
4. Θέματα έχουν προκύψει για **κατασκευές που έχουν γίνει σε κοινόχρηστους χώρους** και εδώ χρειάζεται η συνδρομή του νομικού συμβούλου του Δήμου. Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα εάν οι σχετικές κατασκευές είναι νόμιμες ή όχι, θα πρέπει να καταγραφούν (π.χ. αναψυκτήρια που έχουν κατασκευαστεί σε πλατείες).
5. Πολλοί Δήμοι αναφέρονται στη δυσκολία να συγκεντρώσουν **στοιχεία** για την αποτίμηση των κοινοχρήστων χώρων, είτε γιατί δεν υπάρχουν στους πρώην δήμους και κοινότητες, είτε γιατί η πρόσβαση είναι δύσκολη. Εδώ χρειάζεται να καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε τα στοιχεία να αναζητηθούν (όταν είναι υπαρκτά) είτε να καλυφθούν με υπολογισμούς των Τεχνικών Υπηρεσιών.
6. Είναι ανάγκη να τονιστεί η **καταγραφή των επιχορηγήσεων** που έχουν δοθεί για την κατασκευή αγαθών κοινής χρήσης. Στο βαθμό που οι επιχορηγήσεις καλύπτουν το 100% του κόστους κατασκευής, τότε εμφανίζονται ως πλήρως αποσβεσμένες (δηλαδή δεν εμφανίζονται). Εάν όμως υπάρχουν επιχορηγήσεις, οι οποίες καλύπτουν μέρος του κόστους του έργου και εφ' όσον παραμένει αναπόσβεστη αξία στο κοινόχρηστο αγαθό, τότε πρέπει να υπολογιστεί το αναπόσβεστο ποσό της επιχορήγησης (αναφέρεται παρακάτω αναλυτική απάντηση σε σχετικό ερώτημα).
7. Επίσης διευκρινίζονται οι έννοιες **τεχνικό έργο και πάγιο** για τις οποίες συνήθως υπάρχει σύγχυση. Η έννοια του τεχνικού έργου καθορίζεται στην παρ. 2.2.105 περ. 3 του Π.Δ. 315/99. Την απογραφή αφορούν το κόστος κατασκευής - βελτίωσης - επέκτασης - επισκευής - συντήρησης.

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των κοινοχρήστων:

1. Για την ολοκλήρωση της απογραφής των κοινοχρήστων χώρων, υπάρχει ανάγκη συγκρότησης **ειδικής ομάδας απογραφής** με τη συμμετοχή της τεχνικής υπηρεσίας και του νομικού συμβούλου του Δήμου.
2. Η καταγραφή θα γίνει με βάση το **σχέδιο πόλης** ή άλλα στοιχεία, τα οποία εμφανίζουν τους κοινοχρήστους χώρους (τοπογραφικά, χάρτες κ.λπ.).
3. Για τον προσδιορισμό του κόστους κατασκευής των κοινοχρήστων, κατ' αρχήν πρέπει να βρεθούν οι **φάκελοι των σχετικών έργων** στην τεχνική υπηρεσία. Όπου τα στοιχεία δεν επαρκούν, να αναζητηθούν στοιχεία στις ΤΥΔΚ, ή στις τεχνικές υπηρεσίες των πρώην νομαρχιών.

Στη συνέχεια αναφέρονται όλες οι **ερωτήσεις** που έχουν διατυπωθεί και οι **απαντήσεις** που έχουν δοθεί για την απογραφή κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων:

ΕΡ: Πως απογράφονται τα έργα οδοποιίας που έχουν εκτελεστεί με χρηματοδότηση από το Π.Ε.Π. με προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου και Περιφέρειας;

ΑΠ: Απογράφονται όπως και τα άλλα έργα οδοποιίας που έχει πραγματοποιήσει ο Δήμος και το αναπόσβεστο υπόλοιπο (αν υπάρχει) θα απογραφεί ταυτόχρονα στον 43.XX (ανάλογα με τον φορέα της επιχορήγησης).

Στην περίπτωση που πρόκειται για έργα οδοποιίας σε επαρχιακό οδικό δίκτυο και για τα οποία δεν έχει επιβαρυνθεί ο Δήμος τότε αυτά δεν απογράφονται.

ΕΡ: Τα τεχνικά της οδοποιίας (γεφύρια, τοίχοι αντιστήριξης, κ.λπ.) ενσωματώνονται στο κοινόχρηστο πάγιο «Οδοποιία» ή απογράφονται χωριστά ;

ΑΠ: Απογράφονται και ενσωματώνονται στο κοινόχρηστο πάγιο «Οδοποιία».

ΕΡ: Σε περίπτωση που έχει κατασκευαστεί κτίριο ιδιοκτησίας του Δήμου πάνω σε κοινόχρηστο χώρο π.χ. κοινοτική αποθήκη πάνω σε ακάλυπτη κοινόχρηστη έκταση, τότε πως καταχωρείται το κτίριο και πως η έκταση επί του οποίου έχει κατασκευαστεί;

ΕΡ: Αν υπάρχει σε κάποιο κοινόχρηστο χώρο π.χ. πλατεία, κατασκευασμένο κάποιο κτίριο π.χ. αναψυκτήριο, τότε σε ποιο λογαριασμό καταχωρείται και πως αποτιμάζεται;

ΑΠ: Για τα κτίρια που είναι κατασκευασμένα πάνω σε κοινόχρηστους χώρους πρέπει να εξεταστεί εάν έχουν κατασκευαστεί νόμιμα (σε κοινόχρηστο χώρο δεν επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων μη κοινόχρηστου χαρακτήρα). Εάν παρ' όλα αυτά το ακίνητο είναι υπαρκτό, θα αποτιμηθεί ως περιουσιακό στοιχείο κοινής χρήσης με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας και θα καταχωρηθεί στο λογαριασμό 17.90 «λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης».

ΕΡ: Τα κοινοτικά / δημοτικά αποχωρητήρια σε ποιο λογαριασμό καταχωρούνται και πως αποτιμώνται;

ΑΠ: Τα αποχωρητήρια παρακολουθούνται στο λογαριασμό 17.90 «λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης» και αποτιμώνται όπως όλα τα κοινόχρηστα περιουσιακά στοιχεία με τη μέθοδο του κόστους κατασκευής και απόσβεσης στη διάρκεια των τελευταίων 12 ετών (πριν την απογραφή έναρξης).

ΕΡ: Στον Δήμο υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι που ανήκουν στο Υπουργείο Πολιτισμού. Σε αυτούς βάσει προγραμματικής σύμβασης γίνονται επισκευές - συντηρήσεις καθώς και βελτιώσεις - προσθήκες και δημιουργία κοινόχρηστων παγίων όπως πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμοι κλπ. Πως θα απογραφούν οι αρχαιολογικοί χώροι και πως θα παρακολουθούνται οι εργασίες αυτές στο διπλογραφικό λογιστικό σύστημα;

ΑΠ: Για τους αρχαιολογικούς χώρους πρέπει να διευκρινιστεί πως την ευθύνη έχει η αντίστοιχη Εφορία Αρχαιοτήτων και σε καμία περίπτωση δεν θα τους εμφανίσει ο Δήμος στην κοινόχρηστη περιουσία του.

Οι επισκευές - συντηρήσεις παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του δευτεροβάθμιου 62.07. και συνεπώς δεν απογράφονται.

Οι βελτιώσεις - προσθήκες παρακολουθούνται καταρχάς στον δευτεροβάθμιο 15.17.

Στο κλείσιμο του 15.17 θα εξεταστούν οι εξής περιπτώσεις:

α) Την περίπτωση που ο χώρος στον οποίο δημιουργούνται τα κοινόχρηστα ανήκει στην Εφορία Αρχαιοτήτων, τότε ο 15.17. μεταφέρεται στον 67.31 (παραχωρήσεις παγίων στοιχείων κατασκευασθέντων από το Δήμο).

β) Την περίπτωση που ο χώρος στον οποίο δημιουργούνται τα κοινόχρηστα είναι κοινόχρηστος, τότε ο 15.17 μεταφέρεται στον 17.

ΕΡ: Η λίμνη που απέκτησε πρώην κοινότητα με τίτλους ιδιοκτησίας, θεωρείται κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο; Σε ποιο λογαριασμό καταχωρείται;

ΑΠ: Είναι κοινής χρήσης και καταχωρείται σε οποιονδήποτε υπολογαριασμό του 17, εκτός από αυτούς που είναι υποχρεωτικοί.

ΕΡ.: Με ποια μέθοδο μπορούν να καταγραφούν και αποτιμηθούν ορισμένες κατηγορίες παγίων όπως δίκτυα ύδρευσης - άρδευσης, οδοί, διαμορφώσεις πάρκων - πλατειών, κ.α. όταν δεν υπάρχουν αρχεία (κτηματολόγια, απολογιστικά στοιχεία, φάκελοι έργων κ.λπ.), έχοντας υπόψη ότι τα στοιχεία προέκυψαν από τις ενυπόγραφες δηλώσεις των Προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων των δημοτικών διαμερισμάτων και από τη φυσική απογραφή τους χωρίς να είναι γνωστή η χρονολογία και το έτος κατασκευής τους.

ΑΠ: Σχετικά με την οδοποιία

- το οδικό δίκτυο της πόλης αποτελεί κοινόχρηστο πάγιο περιουσιακό στοιχείο και παρακολουθείται στον λογαριασμό 17.31 «οδοί – οδοστρώματα κοινής χρήσης»
- Το οδικό δίκτυο καταγράφεται ως πάγιο περιουσιακό στοιχείο και εάν ο Δήμος έχει δημοτικές / τοπικές κοινότητες, τότε μπορεί να καταγραφεί ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο (οδικό δίκτυο δημοτικής κοινότητας ....., οδικό δίκτυο τοπικής κοινότητας ....., κ.λπ.)
- η αποτίμηση του οδικού δικτύου θα γίνει κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 315/99 με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας, αφαιρουμένων των αντίστοιχων αποσβέσεων (1/12 για κάθε έτος). Στο κόστος κατασκευής θα πρέπει να συνυπολογιστούν δαπάνες απαλλοτριώσεων για την κατασκευή του δικτύου.

Σχετικά με την διαμόρφωση κοινοχρήστων χώρων (πλατείες, πάρκα κ.λπ.)

- τα περιουσιακά στοιχεία αυτά αποτελούν κοινόχρηστα πάγια περιουσιακά στοιχεία και παρακολουθούνται στον λογαριασμό 17.11 «πλατείες- πάρκα - παιδότοποι κοινής χρήσης»
- Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία καταγράφονται αναλυτικά (πλατεία «Κ», πάρκο «Ζ» κ.λπ.)
- η αποτίμησή τους θα γίνει κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 315/99 με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας, αφαιρουμένων των αντίστοιχων αποσβέσεων (1/12 για κάθε έτος). Στο κόστος κατασκευής θα πρέπει να συνυπολογιστούν δαπάνες απαλλοτριώσεων για την κατασκευή τους.

ΕΡ: Μικρές κατασκευές αναψυχής όπως πέτρινες βρύσες κατασκευασμένες σε κοινόχρηστους χώρους καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Ναι, οι μικροπαρεμβάσεις ενσωματώνονται στον κοινόχρηστο χώρο.

ΕΡ: Οι ιδιότητες εδαφικές εκτάσεις επί των οποίων έχουν κατασκευασθεί πάγιες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης πως καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Η αξία του εδάφους επί του οποίου έχει κατασκευαστεί εγκατάσταση δεν θα υπολογιστεί κατά την απογραφή των κοινοχρήστων. Μόνο εάν έχουν δαπανηθεί χρήματα την τελευταία 12ετία για την απόκτηση ή κατασκευή κοινοχρήστων χώρων θα εμφανιστούν στην απογραφή έναρξης και επί αυτών θα γίνουν αποσβέσεις 12ετίας. Οι λογαριασμοί που θα εμφανιστούν τα ποσά αυτά είναι οι υπολογαριασμοί του 17 «πάγιες - μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης».

ΕΡ: Πως αποδεικνύεται ότι τα πεζοδρόμια και οι πλατείες ως κοινόχρηστοι χώροι ανήκουν στο Δήμο;

ΑΠ: Τα πεζοδρόμια και οι πλατείες είναι αγαθά κοινής χρήσης και όπως αναφέρεται στο άρθρο 968 του Αστικού Κώδικα « τα κοινόχρηστα πράγματα, εφ' όσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο». Πέρα όμως από το γεγονός της ιδιοκτησίας του Δήμου σε πλατείες, στην απογραφή δεν έχει ιδιαίτερη σημασία εάν ο κοινόχρηστος χώρος ανήκει ιδιοκτησιακά στο Δήμο. Το κοινόχρηστο αγαθό (πλατεία, πεζοδρόμιο κλπ.) θα εμφανιστεί στην κοινόχρηστη περιουσία του Δήμου με βάση το κόστος κατασκευής της τελευταίας 12ετίας μειωμένο με αποσβέσεις 12 ετών. Μέσα στο κόστος αυτό θα πρέπει να συμπεριληφθούν ποσά που καταβλήθηκαν για την απόκτηση του (π.χ. απαλλοτριώσεις). Σε καμία περίπτωση δεν υπολογίζονται αντικειμενικές αξίες γης, εφόσον υπάρχει αγαθό κοινής χρήσης.

ΕΡ: Τι γίνεται στις περιπτώσεις που ο Δήμος κατασκεύασε είτε τεχνικά έργα είτε εγκαταστάσεις κοινής χρήσης αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία π.χ. έργα ύδρευσης ή διαμορφώσεις - αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων. Στην περίπτωση των κοινοχρήστων καταχωρούνται στον λογαριασμό 17.90 μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης του Δήμου;

ΑΠ: Εάν δεν υπάρχουν τα ανάλογα στοιχεία, πρέπει η τεχνική υπηρεσία ή η αντίστοιχη ΤΥΔΚ να προσδιορίσει κατά προσέγγιση την αξία κατασκευής τους.

Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, όπως δίκτυα αποχέτευσης - ύδρευσης μπορούν να εμφανίζονται ως ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο.

Τα κοινόχρηστα καταχωρούνται στους αντίστοιχους υπολογαριασμούς του 17 αναλόγως του είδους τους π.χ. οι κτιριακές εγκαταστάσεις στον 17.00, οι πλατείες – πάρκα - παιδότοποι στον 17.11 κ.λπ.

ΕΡ: Πως θα αντιμετωπιστούν οι αποτιμήσεις στην απογραφή έναρξης των παγίων (τεχνικά έργα, πάγιες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης), που κατασκευάστηκαν τα προηγούμενα χρόνια από επιχορηγήσεις του Δημοσίου;

Για παράδειγμα όσον αφορά την οδοποιία έγιναν τα εξής έργα:

1. Το έτος 2005 έγιναν έργα αξίας 100.000 €, όπου 50.000 προέρχονταν από τακτικά έσοδα και 50.000 από ΣΑΤΑ.
2. Το έτος 2006 έγιναν έργα αξίας 200.000 με επιχορήγηση από το ΥΠΕΧΩΔΕ.
3. Το 2007 έγιναν έργα αξίας 150.000 από τακτικά έσοδα.

Ποιες είναι οι αποσβέσεις ανά έτος που πρέπει να γίνουν και ποία είναι η αναπόσβεστη αξία ;

ΑΠ: Τα ανωτέρω ερωτήματα αντιμετωπίζονται ως εξής:

- Εάν οι επιχορηγήσεις έχουν δοθεί για την κατασκευή ιδιόκτητου περιουσιακού στοιχείου του Δήμου (τεχνικά έργα, κτίρια κλπ.) και το περιουσιακό στοιχείο δεν έχει αποσβεστεί πλήρως, τότε θα υπολογιστεί τόσο ποσοστό επί της αξίας του, όσο είναι το ποσοστό χρηματοδότησης από φορέα του Δημοσίου για την κατασκευή του εν λόγω έργου και το ποσό αυτό θα εμφανιστεί στην απογραφή έναρξης του Δήμου σε πίστωση του λογαριασμού 43 «επιχορηγήσεις επενδύσεων». Στην συνέχεια και για τα επόμενα χρόνια θα υπολογιστούν αποσβέσεις επί των ακινήτων στο τέλος του έτους:

Αναλογούσες αποσβέσεις επί των επιχορηγήσεων	Χρέωση του 43 σε πίστωση του 81.01.05 «αναλογούσες στη χρήση αποσβέσεις παγίων στοιχείων»
--	---

- Εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι κοινόχρηστο και έχει κατασκευαστεί εξ ολοκλήρου με επιχορήγηση χωρίς ίδια συμμετοχή, τότε παρέχεται η δυνατότητα το περιουσιακό αυτό στοιχείο να αποσβεστεί εφάπαξ (Π.Δ. 315 § 2.2.109 π.8α). Στην περίπτωση αυτή το πάγιο θεωρείται πλήρως αποσβεσμένο κατά την ημέρα διενέργειας της απογραφής έναρξης.
- Εάν το κοινόχρηστο περιουσιακό στοιχείο έχει κατασκευαστεί κατά ένα μέρος από επιχορήγηση του Δημοσίου και κατά ένα μέρος με ίδιους πόρους, στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να βρεθεί η αναλογία των επιχορηγήσεων στο συνολικό κόστος κατασκευής του έργου και να υπολογιστούν οι ανάλογες αποσβέσεις.

Στον λογαριασμό 43 θα εγγραφούν κατά την απογραφή οι ανάλογες επιχορηγήσεις, αφού αφαιρεθούν πρώτα οι αντίστοιχες αποσβέσεις μέχρι την ημερομηνία της απογραφής.

ΕΡ: Πρέπει να καταγραφούν ως περιουσιακά στοιχεία του Δήμου χώροι χαρακτηρισμένοι από το σχέδιο επέκτασης (Ν.1337/83) για κατασκευή κοινωφελών εγκαταστάσεων για τους οποίους ο Δήμος αποζημιώνει με νέα οικόπεδα με την πράξη εφαρμογής;

ΑΠ: Σχετικά με τους χώρους που είναι χαρακτηρισμένοι από την εφαρμογή του σχεδίου πόλης για κατασκευή κοινωφελών εγκαταστάσεων (πλην κοινοχρήστων) και εφ' όσον έχει συντελεστεί η σχετική διαδικασία (καταβολή αποζημιώσεων κλπ) θα απογραφούν ως ιδιόκτητη ακίνητη περιουσία του Δήμου αποτιμώμενη με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

ΕΡ: Με τι ακρίβεια χρειάζεται να αναφερθούν τα μήκη των οδών, των πεζοδρόμων, και των αγροτικών οδών;

ΑΠ: Η απογραφή του οδικού δικτύου θα γίνει με συγκεντρωτικό τρόπο: «οδικό δίκτυο πόλης» στον οποίο δεν είναι ανάγκη να αναφερθούν αναλυτικά στοιχεία όπως τα μήκη.

ΕΡ: Στην επέκταση του σχεδίου πόλης (η οποία δεν έχει μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο) έχουν πραγματοποιηθεί κάποιες διανοίξεις οδών. Θα πρέπει να αναφερθούν τα κόστη αυτά στην κατηγορία των κοινοχρήστων;

ΑΠ: Τα κόστη που έχουν πραγματοποιηθεί για διανοίξεις οδών θα συνυπολογιστούν στο κόστος κατασκευής του οδικού δικτύου, εφ' όσον έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα τελευταία 12 χρόνια πριν την απογραφή έναρξης του Δήμου.

ΕΡ: Χώροι χαρακτηρισμένοι ως κοινόχρηστοι από το ρυμοτομικό σχέδιο της επέκτασης για τους οποίους δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα το ρυμοτομικό και δεν έχουν μεταγραφεί στο Κτηματολόγιο θα πρέπει να καταγραφούν στην κατηγορία των κοινοχρήστων

ΑΠ: Εφ' όσον οι χώροι αυτοί είναι υπαρκτοί θα καταγραφούν κανονικά ως κοινής χρήσης. Εάν κάποιος χώρος έχει χαρακτηριστεί να γίνουν κοινόχρηστοι μέσω της εφαρμογής του σχεδίου πόλης και δεν έχει συντελεστεί η μετατροπή τους δεν θα απογραφούν.

ΕΡ: Όταν ένα γήπεδο προορίζεται για παιδική χαρά, σε τι ιδιοκτησιακό καθεστώς υπάγεται;

ΑΠ: Υπάγεται στα κοινόχρηστα πάγια στοιχεία.

ΕΡ: Οι δρόμοι, πλατείες, ρέματα, χέρσα, που εμφανίζονται στους κτηματολογικούς πίνακες και υφίσταται απόφαση Νομάρχη που αναφέρει ότι ανήκουν στον Δήμο σε ποιο λογαριασμό θα καταχωρηθούν;

ΑΠ: Ανήκουν στα κοινόχρηστα πάγια στοιχεία (λογ.17).

ΕΡ: Με την έννοια «κοινή χρήση» τι εννοείται; Κοινόχρηστη έκταση προς διάθεση ή κοινής χρήσης εκτάσεις όπως για παράδειγμα πλατείες, πάρκα, δρόμοι κλπ.

ΑΠ: Αγαθά κοινής χρήσης ονομάζονται τα περιουσιακά στοιχεία που είναι στην διάθεση όλων των κατοίκων, των δημοτών και γενικότερα όλου του πληθυσμού και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα από όλους. Η έννοια των κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων ορίζεται στα άρθρα 967-968 του Αστικού Κώδικα.

Κοινόχρηστοι χώροι είναι οι κάθε είδους δρόμοι, πλατείες, άλση και γενικά προοριζόμενοι για κοινή χρήση ελεύθεροι χώροι που καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του οικισμού ή έχουν τεθεί σε κοινή χρήση με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Για τον προσδιορισμό της κοινόχρηστης ακίνητης περιουσίας του Δήμου δεν χρειάζεται η προσκόμιση τίτλων ιδιοκτησίας, αφού η κυριότητα του Δήμου επ' αυτής παραχωρείται ευθέως εκ του νόμου.

ΕΡ: Πως θα γίνει η απογραφή και αποτίμηση παγίων στοιχείων κοινής χρήσης και ειδικότερα το οδικό δίκτυο, τα πεζοδρόμια, οι πλατείες και το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού.

ΑΠ: Καταγραφή και αποτίμηση των παγίων στοιχείων κοινής χρήσης

- Η απογραφή των κοινοχρήστων παγίων στοιχείων πρέπει να περιληφθεί στην έκθεση απογραφής σε ειδικό χώρο.
- Η αξία των κοινοχρήστων θα περιλαμβάνει μόνο τις υπερκείμενες κατασκευές και όχι την αξία του ίδιου του εδάφους.
- Τα πάγια αυτά που έχουν αποκτηθεί ή κατασκευαστεί μέχρι 31.12.1998 θα αποτιμηθούν με 0,1 € (για απογραφή 31/12/2010).
- Όσα έχουν αποκτηθεί από 1/1/1999 (για απογραφή 31/12/2010) θα αποτιμηθούν στο συνολικό κόστος κατασκευής τους υποτιμημένο κατά 1/12 για κάθε έτος απόκτησης μέχρι 31/12/2010.
- Τα ακίνητα που βρίσκονται στο στάδιο κατασκευής τους θα αποτιμηθούν στο κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα.

Η μέθοδος που θα ακολουθηθεί για τον προσδιορισμό της αξίας των κοινοχρήστων χώρων είναι η εξής:

- θα καταγραφούν οι κοινόχρηστοι χώροι κατά κατηγορία (πλατείες, δρόμους, πεζοδρόμια, δημοτικές μαρίνες κλπ.).
- θα υπολογιστεί το κόστος κατασκευής με στοιχεία από τους απολογισμούς του Δήμου των τελευταίων 12 ετών ή από τους φακέλους των έργων που τηρεί η τεχνική υπηρεσία. Από τους απολογισμούς θα βρεθεί ότι έχει κατασκευαστεί ανά έργο. Σε περιπτώσεις που σε κάποιους κοινόχρηστους χώρους έχουν κατασκευαστεί έργα και στην συνέχεια έχουν ανακατασκευαστεί οι χώροι, θα υπολογιστεί μόνο το τελευταίο κόστος. Επίσης πρέπει να προσεχθεί η «κατάτμηση» που γίνε-

ται σε έργα, με αποτέλεσμα για ένα έργο να βρίσκονται περισσότερα από ένα στον απολογισμό. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αθροιστούν τα επιμέρους έργα και να εμφανιστούν ενιαία ως ένα περιουσιακό στοιχείο. Ακόμη να προσεχθεί το σύνηθες φαινόμενο να εμφανίζονται ως έργα διάφορες εργασίες συντήρησης. Στην περίπτωση αυτή δεν πρέπει να επιβαρυνθεί το κόστος κατασκευής του κοινόχρηστου περιουσιακού στοιχείου με τις δαπάνες αυτές (π.χ. ετήσια δενδροφύτευση πλατείας).

- θα συμπεριληφθεί στο κόστος κατασκευής των κοινοχρήστων περιουσιακών στοιχείων η δαπάνη που κατέβαλε ο Δήμος για απαλλοτρίωση των σχετικών χώρων.

Ορισμένα θέματα που προκύπτουν από την απογραφή των κοινοχρήστων

- **Με ποιο τρόπο καταγράφονται οι δρόμοι**

Προτείνεται η συγκεντρωτική καταγραφή του οδικού δικτύου.

Στην περίπτωση αυτή το μητρώο παγίων θα αναφέρει ένα κωδικό για όλους τους δρόμους του Δήμου και θα γίνεται παραπομπή για αναλυτική αναφορά στο σχέδιο πόλης (ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο «οδικό δίκτυο πόλης»). Στους νέους Δήμους υπάρχει η ευχέρεια να αναφερθεί χωριστά το δίκτυο κάθε δημοτικής / τοπικής κοινότητας.

Ως κόστος κατασκευής του οδικού δικτύου θεωρείται η δαπάνη του Δήμου για κατασκευή νέων οδικών δικτύων την τελευταία δωδεκαετία. Ως κόστος κατασκευής λαμβάνεται η κατασκευή και η διάνοιξη του δικτύου (έργα και απαλλοτριώσεις χώρων για την κατασκευή του), ενώ η δαπάνη για τη συντήρηση του δεν συμπεριλαμβάνεται στο κόστος κατασκευής.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι, σε ένα έργο κατασκευής οδικού δικτύου εμπεριέχονται όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στον άξονα του δικτύου, εφόσον πλάτος δρόμου θεωρείται το κάθε κάθετο διάστημα μεταξύ των ρυμοτομικών γραμμών. Έτσι στο κόστος του οδικού δικτύου συμπεριλαμβάνεται η κατασκευή της νησίδας.

Το πρόβλημα που δημιουργείται στην περίπτωση της συγκεντρωτικής αναφοράς είναι το εξής: με την συγκεντρωτική αναφορά δεν υπάρχει δυνατότητα να εμφανιστεί το αναλυτικό κόστος ανά έργο που πραγματοποιείται. Βέβαια στις περιπτώσεις των έργων κατασκευής ή επισκευής δρόμων, οι διαγωνισμοί αφορούν περισσότερους του ενός και έτσι πάλι δεν υπάρχει η δυνατότητα να εμφανίζονται τα αναλυτικά κόστη ανά δρόμο.

- **Με ποιο τρόπο θα καταγραφούν τα πεζοδρόμια**

Ισχύει το ίδιο πρόβλημα με τους δρόμους και μάλιστα σε μεγαλύτερη έκταση . Στις περιπτώσεις αυτές η συγκεντρωτική εμφάνιση είναι μονόδρομος.

- **Καταγραφή και αποτίμηση των δικτύων ηλεκτροφωτισμού**

Στις περιπτώσεις που ο Δήμος έχει διαθέσει χώρους για να κατασκευαστούν δίκτυα της ΔΕΗ δεν θα γίνει καταγραφή. Καταγραφή θα πραγματοποιηθεί όταν τα δίκτυα ηλεκτροφωτισμού είναι δημοτική περιουσία (τα φωτιστικά σε στύλους).

- **Επαναλαμβανόμενα έργα σε κοινόχρηστους χώρους**

Ποία αξία θα εμφανιστεί όταν για την κατασκευή ενός κοινόχρηστου χώρου έχουν γίνει και έχουν ξαναγίνει έργα πάνω στο ίδιο έδαφος. Για παράδειγμα μία πλατεία

έχει κατασκευαστεί το 2000 και μετά από τέσσερα χρόνια γίνεται ανακατασκευή της. Στην απογραφή της πλατείας αυτής θα εμφανιστεί το τελευταίο κόστος.

2.3. Απογραφή και αποτίμηση λοιπών περιουσιακών στοιχείων

Ενέργειες για την καταγραφή και αποτίμηση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων:

1. Συγκρότηση ομάδων απογραφής για τα λοιπά πάγια.
2. Καταγραφή των λοιπών παγίων.
3. Προσδιορισμός των στοιχείων που έχουν αποσβεστεί.
4. Προσδιορισμός των στοιχείων που δεν έχουν αποσβεστεί, ανεύρεση των αξιών κτήσης (τιμολογιακή αξία, αξίες αγοράς, λογιστικά ισότιμα κ.λπ.), υπολογισμός των αποσβέσεων.
5. Καταχώρηση στο μητρώο παγίων.

Οι προβληματισμοί που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα αφορούν κυρίως τα εξής θέματα:

Αναφέρονται πολλά ερωτήματα σχετικά με τα **συνεχιζόμενα έργα** και τον τρόπο που αυτά θα εμφανιστούν. Αυτά θα εμφανιστούν σε ιδιαίτερο σημείο της απογραφής έναρξης και σε λογαριασμούς έργων υπό κατασκευή (λογ/σμός 15 «ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΥΠΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΤΗΣΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ»), ενώ το ποσό αποτίμησης θα είναι το μέχρι την ημερομηνία της απογραφής πραγματικό κόστος (τιμολογημένο και όχι το ενταλματοποιημένο ή το πληρωμένο).

ΕΡ: Έργα που ξεκίνησαν το 2009 και συνεχίζονται, πως θα εμφανισθούν στην απογραφή;

ΑΠ: Θα μεταφερθούν στο 2011 μέσω των υπολογαριασμών του λογαριασμού 15, οι οποίοι απεικονίζουν το μη ολοκληρωμένο κόστος των παγίων στοιχείων τα οποία μέχρι την ημέρα εκείνη δεν είχαν παραληφθεί ή δεν είχε συντελεστεί η αποπεράτωσή τους.

ΕΡ: Υπάρχει υποχρέωση του Δήμου σε εταιρείες για την πληρωμή μελετών. Πως θα εμφανισθεί η υποχρέωση στην απογραφή για μελέτες οι οποίες έχουν γίνει και αφορούν έργα που συνεχίζονται; Με την πληρωμή των μελετών σε ποιο κωδικό της Γενικής Λογιστικής θα μεταφερθούν;

ΑΠ: Καταρχάς υπενθυμίζεται ότι η καταχώρηση ενός παραστατικού γίνεται με την παραλαβή του και όχι με την εξόφλησή του.

Οι μελέτες για έργα που δεν έχουν ολοκληρωθεί, παρακολουθούνται στους υπολογαριασμούς του 15.20 «Μελέτες - έρευνες - πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες» με το σύνολο των δαπανών, ανεξάρτητα από το ποσό που έχει πληρωθεί. Από την άλλη στους υπολογαριασμούς του 50. θα εμφανισθεί το ποσό της υποχρέωσης προς τον μελετητή.

Στον 15.20 απεικονίζονται: α) οι δαπάνες για μελέτες και έρευνες κατασκευής επέκτασης ή συμπλήρωσης κτιρίων και λοιπών έργων. Οι δαπάνες αυτές μετά την ολοκλήρωσή τους μεταφέρονται στους οικείους υπολογαριασμούς πολυετούς απόσβεσης του 16. β) οι ειδικές δαπάνες που αφορούν την εφαρμογή του σχεδίου πόλης, δαπάνες κατεδάφισης λόγω ρυμοτομίας ή επικίνδυνων κτιρίων ή αυθαίρετων ή άλλες ειδικές

δαπάνες. Και οι δαπάνες αυτές λόγω της φύσης τους είναι πολυετούς απόσβεσης και πρέπει να μεταφερθούν στους οικείους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 16, ανάλογα με τη φύση κάθε δαπάνης.

ΕΡ: Στον προϋπολογισμό του Δήμου υπάρχουν πιστώσεις έργων των οποίων οι μελέτες συμπεριλαμβάνουν εργασίες που αφορούν περισσότερους του ενός κωδικούς της Γενικής Λογιστικής όπως κτίρια, τεχνικές εγκαταστάσεις, κοινόχρηστα πάγια (πάρκα, οδοστρώματα κ.λπ.) χωρίς να υπάρχουν επί μέρους προϋπολογισμοί και χωρίς να τιμολογούνται χωριστά οι εργασίες αυτές.

Με ποιο τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η παρακολούθηση των έργων αυτών στην ομάδα 15 και πως θα ενημερώνονται οι επιμέρους ομάδες 11, 12, 17 κ.λπ.

ΑΠ: Οι μελέτες έργων μπορεί να περιλαμβάνουν περισσότερα του ενός έργα, τα οποία αντιστοιχούν σε διαφορετικούς κωδικούς του προϋπολογισμού. Κάθε έργο παρακολουθείται σε ξεχωριστό κωδικό του προϋπολογισμού.

Οι μελέτες για τεχνικά έργα παρακολουθούνται αρχικά στους λογαριασμούς:

15.20.00 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση κτιρίων» εάν πρόκειται για κτιριακά έργα.

Ή στον κωδικό:

15.20.09 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση λοιπών, πλην κτιρίων, έργων», εάν δεν πρόκειται για κτιριακά έργα.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης διακρίνουμε 2 περιπτώσεις:

- μεταφέρεται το ποσό του λογαριασμού 15.20.00 «Μελέτες και έρευνες για κατασκευές, επέκταση ή συμπλήρωση κτιρίων» στο λογαριασμό 16 «ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης»
- Προκειμένου για έξοδα τεχνικών μελετών, αν το έργο για το οποίο πραγματοποιούνται έχει κατασκευαστεί, τα έξοδα μελέτης του δεν καταχωρούνται στο λογαριασμό 16.10, αλλά ενσωματώνονται στο κόστος του έργου και αποσβένονται όπως αυτό.

Οι δαπάνες κατασκευής, επεκτάσεως και συμπληρώσεως - πλην κτιρίων - (κ.α. 15.20.20.09) πρέπει να μεταφερθούν σε υπολογαριασμούς των 12, 13, 14, 16 και 17, ανάλογα με τη φύση κάθε δαπάνης.

ΕΡ.: Τα επίπλα και ο λοιπός εξοπλισμός για τα οποία δεν προκύπτει η αξία και το έτος κτήσης τους από τα διαθέσιμα στοιχεία, πως αποτιμώνται;

ΕΡ: Για τα μηχανήματα στα οποία δεν προκύπτει σαφώς η αξία τους ή το έτος κτήσης με ποιο τρόπο θα αποτιμηθούν και θα καταχωρηθούν;

ΑΠ.: Σχετικά με την αποτίμηση των επίπλων και του λοιπού εξοπλισμού, για τα οποία δεν είναι δυνατός ο προσδιορισμός της αξίας κτήσης, κύρια λόγω παλαιότητας:

- Η αξία κτήσης στα μη πλήρως αποσβεσμένα πάγια θα προσδιοριστεί με την αξία απόκτησης βάσει τιμολογίου αγοράς ή της αγοραίας αξίας κατά τον χρόνο απόκτησης (η οποία μπορεί να προσδιοριστεί με στοιχεία που θα δώσουν οι προμηθευτές του Δήμου) ή βάσει βεβαίωσης της τεχνικής υπηρεσίας (για τεχνικές κατασκευές από τον Δήμο).

- Στα ολοσχερώς αποσβεσμένα περιουσιακά στοιχεία η αξία κτήσης μπορεί να προσδιοριστεί επίσης κατά προσέγγιση, όταν η προσφυγή σε τιμολόγια αγοράς είναι, για διάφορους λόγους, ανέφικτη. Ένας τέτοιος τρόπος προσδιορισμού δεν θα επηρεάσει την περιουσιακή κατάσταση του Δήμου, καθότι η αναπόσβεστη αξία θα είναι σε κάθε περίπτωση 0,1 €.

Ως αξία μπορεί να οριστεί ένα λογιστικό ισότιμο, μία ενδεικτική τιμή ως αξία μίας ομάδας παγίων, π.χ. για τις καρέκλες α' τύπου 120 €, τις καρέκλες β' τύπου 150 € και για τις καρέκλες γ' τύπου 200 €.

Το ίδιο ισχύει για τα μηχανήματα και το μηχανολογικό εξοπλισμό. Πρέπει όμως αυτός ο τρόπος προσδιορισμού σε κάθε περίπτωση να είναι το έσχατο μέτρο και εφ' όσον χρησιμοποιηθεί να αναφερθεί στην έκθεση της Επιτροπής Απογραφής προς το Δημοτικό Συμβούλιο.

ΕΡ: Θα πρέπει να απογραφούν τα γλυπτά και τα αγάλματα της πόλης, τα οποία κοσμούν τις πλατείες και τα πάρκα;

ΑΠ: Θα απογραφούν και θα αποτιμηθούν με αξία 0,1 €.

ΕΡ: Οι κάδοι απορριμμάτων σε ποιο λογαριασμό καταχωρούνται και αποτιμώνται;

ΑΠ: Οι κάδοι απορριμμάτων παρακολουθούνται σε υπολογαριασμό του λογαριασμού 14.04 «μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς», ο οποίος είναι δυνατό να αναπτυχθεί με βάση τις ανάγκες κάθε Δήμου.